

Dünya Bankası - Türkiye İşbirliği: Ülke Programının Görünümü

Nisan 2013

SON EKONOMİK VE SEKTÖREL GELİŞMELER

Büyüme ve Ekonomik Yönetim

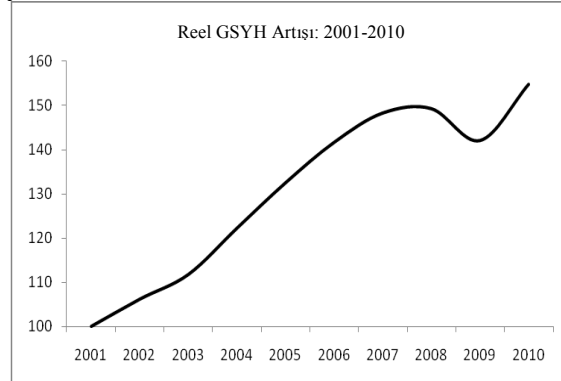
Türkiye'nin son on yıl içerisindeki hızlı büyümesi ve kalkınması küresel ekonomideki başarı hikayelerinden birisini oluşturmaktadır. Türkiye'nin GSYH'sı son on yıl içinde ABD\$ bazında üç katına çıkmıştır. Bugün Türkiye 75 milyon nüfusu ve kendisini dünyadaki 18. büyük ekonomi haline getiren 785 milyar ABD\$'lık gayrisafı yurt içi hasılası ile üst orta gelir grubuna dahil bir ülkedir. Hükümet, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıldönümü olan 2023 yılına kadar Türkiye'yi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden birisi haline getirmeyi hedeflediğini açıklamıştır. Türkiye Avrupa Birliği'ne (AB) katılım için aday ülkelerden birisidir, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) ve G20'nin bir üyesidir, ve iki taraflı Resmi Kalkınma Yardımlarının (ODA) giderek önemli hale gelen donörlerinden birisidir. Türkiye aynı zamanda Dünya Bankası Grubu'nun (WBG) en büyük orta gelirli ortaklarından birisidir.

Özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika ile Orta Asya ülkeleri olmak üzere başka ülkeler, son yıllarda gelir ve sosyal sonuçlar bakımından elde ettiği kazanımlar sebebiyle Türkiye'yi ders alınması gereken bir örnek olarak görmektedirler. Özellikle Türkiye'nin ekonomik büyümenin faydalarını nüfusu geneline yaymadaki başarısı kayda değerdir. On yıldan kısa bir süre içerisinde kişi başına düşen gelir neredeyse üç kat artmıştır ve şu anda 10.000 ABD\$'nı aşmış durumdadır. 2003 yılında yüzde 28,1 olan yoksulluk oranı 2009 yılı itibarıyla 18,1'e düşmüştür ve kriz sonrasında işgücü piyasası hızla toparlandığından dolayı, yoksulluk oranının o zamandan bu yana düştüğü tahmin edilmektedir. Kasım 2012'de, mevsimsel olarak düzeltilmiş işsizlik oranı yüzde 9,4 olarak, istihdam oranı ise yüzde 46 olarak gerçekleşmiştir ve kriz öncesi düzeylere göre iyileşme kaydedilmiştir.

Türkiye refah paylaşımında dünya lideridir

Bununla birlikte, Türkiye kısa vadede ekonomik volatilité riskleri ile, orta vadede ise üretkenlik artışını yükseltme zorluğu ile karşı karşıyadır. Düşük düzeydeki yurt içi tasarruflar sebebiyle, Türkiye'nin ekonomik büyümesi büyük ölçüde yatırımları ve büyümeyi finanse etmeye yönelik sermaye girişlerine bağımlıdır. Ülkenin yüksek düzeydeki cari açığı ve bu açığın finansman bileşimi kritik endişe kaynakları olmaya devam etmektedir ve geçmişte büyüme oranlarındaki volatilitenin sebeplerinden birisi olmuştur. 2013 yılına ilişkin ekonomik görünüm orta düzeyde bir iyileşme ortaya koymasına rağmen, Türkiye'nin önündeki orta vadeli zorluk, büyümenin daha az volatil ve daha sürdürülebilir hale gelmesini sağlamak için üretkenliği ve rekabet gücünü arttırmak ve dış tasarruflara olan bağımlılığını azaltmaktır.

Türkiye 2001 yılında güçlü bir büyüme yaşamıştır

2010-11'de hızlı büyümenin tekrar başlamasının ardından, 2012 yılında politika sıkılaştırması ve yumuşak iniş yaşanmıştır. Resesyon sonrasındaki yükselme sırasında, 2009 yılında 13,4 milyar ABD\$ (GSYH'nın yüzde 2,2'si) olan cari açık 2011 yılında 77,0 milyar ABD\$'na (GSYH'nın yüzde 10,0'ı) yükselmiştir. Ayrıca, cari açığın finansman bileşimi de kötüleşmiştir; net yabancı doğrudan yatırımların toplam girişlerdeki payı 2007 yılında yüzde 45 iken, 2012 yılında yüzde 20'ye düşmüştür. Dış kırılganlıklar karşısında 2011 yılının ikinci yarısında para politikası sıkılaştırılmıştır ve yetkililer yumuşak iniş politikasını başarılı bir şekilde uygulamıştır; 2012 yılında büyümenin yüzde 2,5 olduğu ve cari açığın 48,8 milyar ABD\$'na düştüğü tahmin edilmektedir.

Büyüme önemli ölçüde yavaşlarken, Haziran 2012'den sonra para politikası kademeli bir şekilde gevşetilmiştir. Bankacılık sektörünün ortalama finansman maliyeti Haziran ayından bu yana 325 baz puan düşmüştür ve Aralık ayı itibarıyla yüzde 5,60 olmuştur. Sonuç olarak, döviz kuruna göre düzeltilmiş kredi büyümesi Eylül ayındaki yüzde 15 düzeyinden Kasım ayında yüzde 18'e yükselmiştir; bu durum iç talepte bir iyileşmenin yaşanmakta olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Merkez Bankası Eylül ayından itibaren gecelik borç verme oranlarını düşürerek faiz koridorunu daraltmaya başlamıştır. Düşen faiz oranlarının ve artan güvenin önümüzdeki yıl özel sektör yatırımlarında toparlanmaya yardımcı olması beklenmektedir.

Kilit Dünya Bankası Katkıları: Dünya Bankası sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik büyümeyi sağlamak için yapısal politikalar ile ilgili politika diyalogunu düzenli olarak sürdürmektedir. Kilit ekonomik reformları hedefleyen çok yıllık kalkınma politikası finansman kredileri (DPL) arasında 'Adil Büyüme ve İstihdamın Yeniden Tesisi Kalkınma Politikası Kredisi', 'Çevresel Sürdürülebilirlik ve Enerji Sektörü Kalkınma Politikası Kredisi' ve yeni "Rekabetçilik ve Tasarruflar Kalkınma Politikası Kredisi" yer almaktadır. Dünya Bankası aynı zamanda kayıt dışılık, tasarruflar ve ticaret gibi ekonomik büyümenin kilit temaları hakkındaki ekonomik memorandumlar ve kamu harcamaları ve mali yönetim odaklı çok yıllık değerlendirmelerle de katkıda bulunmaktadır.

AB ile Uyumlaşma

Avrupa Birliği'ne (AB) katılım süreci Türkiye'deki reformlar için önemli bir çıpa olmuştur ancak ilerleme son yıllarda yavaşlamıştır. Türkiye AB ile köklü ancak karmaşık ilişkilere sahiptir. Küresel ekonomik krizden bu yana Avrupa'nı yaşadığı ekonomik zorluklara rağmen, Avrupa Birliği Türkiye'nin en büyük ekonomik ortağıdır ve 2011 itibarıyla Türkiye'nin ticaretinin yüzde 46'sını oluşturmaktadır. Türkiye hem ithalat ve ihracatın daha fazla sofistikasyonu hem de finansmana erişimin artması yoluyla AB ile entegrasyonun derinleşmesinden fayda görmüştür. Türkiye 1999

yılında Helsinki'de gerçekleştirilen zirvede tam AB üyeliği için aday statüsüne kavuşmuştur. Katılım müzakereleri Ekim 2005'te başlamıştır ancak bazı siyasi engellere (Kıbrıs ile ilişkiler gibi) karşısında son yıllarda ilerleme yavaşlamıştır. Her iki taraf da sürecin tekrar ivme kazanması için çaba sarf etmektedir. Haziran 2011 seçimlerinden sonra, Hükümet AB'ye katılım çalışmalarını yürüten kurumu bakanlık düzeyine yükselterek Avrupa Birliği Bakanlığı'nı kurmuştur. Müktesebatın 13 faslı üzerindeki müzakereler şu anda açıktır ve bu yıl bir fasıl daha açılabilir (bölgesel politika). 2012 yılında Türkiye ve Avrupa Komisyonu pratik adımlarla ortak ilgi ve ilerleme alanlarının ön plana çıkarılması amacıyla bir "pozitif gündem" girişimi başlatmıştır.

Kilit Dünya Bankası Katkısı: Dünya Bankası geçtiğimiz on yılda Türkiye'nin AB katılım sürecini güçlü bir şekilde desteklemiştir. Banka şu anda enerji ve çevre mevzuatının AB standartları ile uyumlaştırılması konusunda Türkiye'yi desteklemektedir ve Gümrük Birliği ile ilgili bir bağımsız değerlendirme gerçekleştirmektedir.

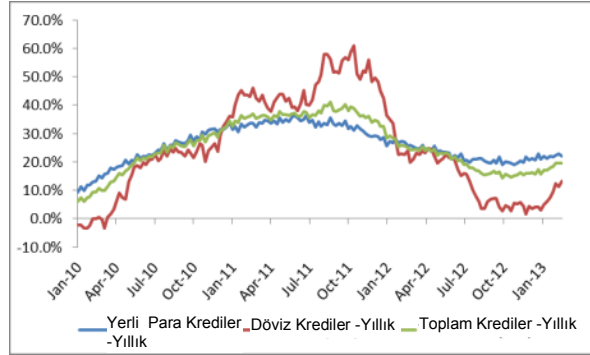
Finansal Sektör

Türkiye bankacılık sektörü, küresel mali krizin sonuçlarına karşı dirençli olduğunu kanıtlamıştır. 2001 sonrasında yapılan temel reformlar ile bankacılık sisteminin kapsamlı bir şekilde profesyonelleştirilmesi ve güçlü bankacılık denetleme fonksiyonunun devam ettirilmesi sonucunda, Türkiye'nin finansal sektörü yüksek sermaye düzeyini ve karlılığını korumaktadır ve 2008-09 küresel krizi sırasında bir güç kaynağı olduğunu ispatlamıştır. Türkiye, kriz sonrasında bankacılık sektörüne açık veya kapalı kamu desteğinin sağlanmadığı tek OECD ülkesi olmuştur. Türk bankaları, ani "piyasaya göre değerlendirme" zararlarına yol açabilecek yüksek risk faizli ipotek kredilerine veya benzer türev ürünlerine doğrudan maruz kalmamıştır.

Daha derin ve geniş finansal piyasalar yatırımları ve rekabet gücünü arttıracaktır. 2001 krizinden bu yana Türkiye'nin finansal sistemi derinleşmiştir; Haziran 2012 itibarıyla bankacılık sistemi aktifleri GSYH'nın yüzde 92'si düzeyindedir. Bununla birlikte, banka dışı finansal kuruluşların sayısı ve çeşitliliği nispete yüksek

düzye olmasına rağmen, bankacılık sektörünün zaten nispeten yüksek olan piyasa payı daha da artmıştır. Ayrıca, son zamanlardaki kazanımlara rağmen, hem aktiflerin hem de pasiflerin vade profili yapısal olarak kısa vadeli; mevduatların ortalama vadesi yaklaşık 45 gün civarındadır ve kredilerin yaklaşık yarısının Haziran 2012 itibariyle kalen vadesi bir yıl veya daha az kısadır. Türkiye’de bankacılık sisteminin kullanımı hâlâ nispeten yetersiz düzeydedir; kredilerin GSYH’ya oranı yaklaşık yüzde 50’dir.

Banka Kredileri

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Bununla birlikte, zorlu bir makro-finance ortam ve devam eden küresel belirsizlik bazı riskler doğurmaktadır. 2009 yılının ortalarından başlayarak, düşük maliyetli dış finansman ile finanse edilen yurt içi talep artışı sebebiyle Türkiye –diğer gelişmekte olan ülkelere benzer şekilde- bir kredi patlaması yaşamıştır. Kredi artışı son zamanlarda yavaşlamış olmakla ve hanehalkı bilançoları sağlıklı görünmekle birlikte, bazı riskler birikmiştir. Dolayısıyla, şirketler kesiminin döviz cinsinden yükümlülükleri yüksektir, bankaların sermaye tamponları daralmıştır ve mevduatlar temel finansman kaynağı konumlarını korumalarına rağmen kredi-mevduat oranının yüzde 100’e ulaşması ile birlikte bankalar kısa vadeli dış finansmana giderek daha fazla bağımlı hale gelmektedir. Yakın vadede, dış finansmanın çökmesi ve yurt içi ekonominin kötüleşmesi riski halen mevcuttur. Aynı zamanda, ileriki zamanlarda yaşanacak hızlı kredi artışları aktif kalitesinde bozulma yönünde giderek artan riskler doğuracağından dolayı, politika yapıcılar duruşlarında erken bir gevşeme göstermekten kaçınmalıdır.

Kilit Dünya Bankası Grubu katkıları: Dünya Bankası Türkiye’nin yatırım ortamının bir değerlendirmesini ve finansal krizin Türkiye’deki işletmeler üzerindeki etkisini analiz etmeye yönelik bir anket hazırlamıştır ve IFC ile birlikte Türkiye’nin şirket tahvil piyasasının nasıl genişletileceği ve derinleştirileceği ile ilgili öneriler sunmuştur. Sermaye Piyasaları Kurulu ile kurumsal yatırımcıların geliştirilmesi ve menkul kıymet ödeme sistemlerinin iyileştirilmesi ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile konsolide denetimin güçlendirilmesi konularındaki Teknik Yardım projeleri devam etmektedir.

Yurt içi sermaye piyasalarının geliştirilmesi, IFC’nin temel amaçlarından birisi olmaya devam etmektedir. 2009 yılında yürürlüğe konulan varlığa dayalı menkul kıymet mevzuatı kapsamında, IFC müşterisi Şekerbank’ın Türkiye’de ilk kez teminatlı tahvil ihraç etmesine yardımcı olmuştur. IFC aynı zamanda Akbank aracılığıyla yenilikçi bir ürün sunmuş ve 2008 yılında krizin başladığı zamanlardan beri Doğu Avrupa ve Orta Asya’da faal durumda olmayan Çeşitlendirilmiş Ödeme Hakları (DPR) seküritizasyon piyasasının yeniden canlandırılmasına yardımcı olmuştur. Birinci DPR yapısı için sağlanan 75 milyon ABD\$ tutarındaki IFC finansmanı küçük ve orta büyüklükteki işletmelere (KOBİ) ve sürdürülebilir enerji projelerine sağlanan ikrazlara tahsis edilmiştir. IFC, Türkiye’deki bankacılık sektöründe derinliği ve rekabetçiliği arttırmak için seküritizasyon yapısını kullanmaya devam etmektedir.

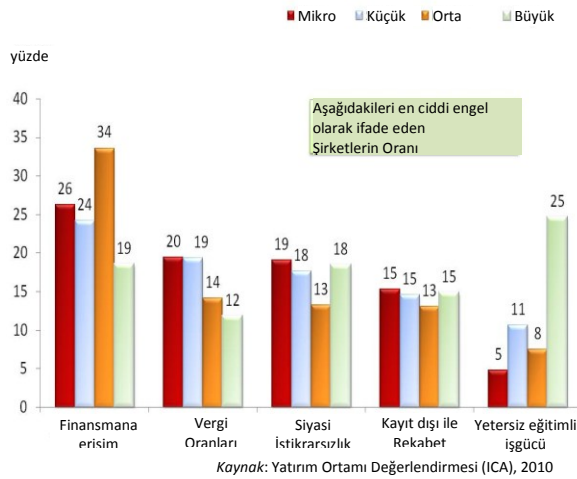
Rekabetçilik ve Özel Sektörün Geliştirilmesi

Türkiye son on yıl içerisinde küresel rekabetçilik sıralamalarında önemli bir gelişme kaydetmiştir ve 2012 yılında Dünya Ekonomik Forumu’nun Küresel Rekabetçilik Endeksinde 16 basamak yükselerek 43. sırada yer almıştır. 2000’li yılların başlarında 1 milyar ABD\$’nın biraz üzerinde olan YDY, son beş yılda ortalama 13 milyar ABD\$’na yükselmiştir. Daha fazla artış için potansiyel mevcuttur, ancak bürokrasi ve düzenleyici çerçeve bakımından öngörülebilirliğin olmayışı yatırımcıları geride tutmaktadır. Nisan 2012’de uygulamaya konulan yeni bir teşvik programı ve aralarında yeni Ticaret Kanununun

kabul edilmesi de bulunan bir dizi yasal girişim Hükümet'in Türkiye'yi iş yapmak için küresel ölçekte rekabetçi bir yer haline getirme konusundaki kararlılığını yansıtmaktadır.

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) büyümesi Türkiye'de istihdam yaratılması bakımından kilit öneme sahiptir. Türkiye'de istihdamın neredeyse yüzde 80'i KOBİ'ler tarafından sağlanmaktadır. Bunların büyümesinin önündeki en büyük üç engel finansmana erişim; bilgiyi kabul etme ve kullanma yeteneği; ve çözülmeyi bekleyen düzenleyici engellerdir. Bu sorunlara ek olarak, çalışmalar üst düzey yöneticilerin zamanlarının önemli bir bölümünü (yüzde 27) bürokrasi ile uğraşarak geçirdiklerini göstermiştir. Bu "zaman vergisinin" bir kısmı kurallardaki sık değişiklikler ve ister vergilere, isterse ruhsatlara, ihalelere ve diğer işlemlere yönelik kuralların ihtiyari ve öngörülemez bir şekilde uygulanması ile ilgilidir. Bu oran, Brezilya (yüzde 19), Polonya (yüzde 13) ve Şili (yüzde 9) gibi benzer ülkelerdeki oranlardan çok daha yüksektir. Ayrıca, ankete katılan Türkiye'deki işletmelerin neredeyse dörtte biri işgücünün eğitim ve beceri düzeylerini faaliyetlerinin ve büyümelerinin önündeki "önemli" veya "çok ciddi" bir engel olarak derecelendirmiştir.

Şirketlerin Büyümelerinin Önündeki İlk 5 Engel

Kilit Dünya Bankası Grubu Katkuları: Ülke İşbirliği Stratejisi (2008-11 MY) kapsamında, KOBİ'ler ve ihracatçılar için sağlanan özel sektör finansmanı 1,85 milyar ABD\$'na ulaşmıştır. Yeni CPS bu gibi kredi hatlarını içermeye devam etmektedir. Banka ayrıca KOBİ'lerin büyümelerinin önündeki engellerin tespit edildiği çalışmalar ile yatırım ortamının değerlendirildiği ve özel sektörde araştırma-geliştirme (Ar-Ge) ve yenilikçiliğin teşvik edilmesine, bilgiye dayalı şirketlerin kurulmasını teşvik etmeye, kamu Ar-Ge çalışmalarının ticarileştirilmesinin ve teknoloji kabulünün kolaylaştırılmasına yönelik politikaların değerlendirildiği çalışmalar yapmıştır.

DPR seküritizasyon piyasalarının yeniden açılmasından bu yana, IFC aynı finansman yapısını kullanarak tarımsal işletmelere, küçük çiftçilere, mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelere, sürdürülebilir enerji, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji projelerine ikraz edilmek üzere Türkiye'nin önde gelen bankalarından Akbank, Denizbank (2011), Yapı Kredi Bankası (2012) ve Finansbank'a (2012) 295 milyon ABD\$ tutarında kredi sağlamıştır.

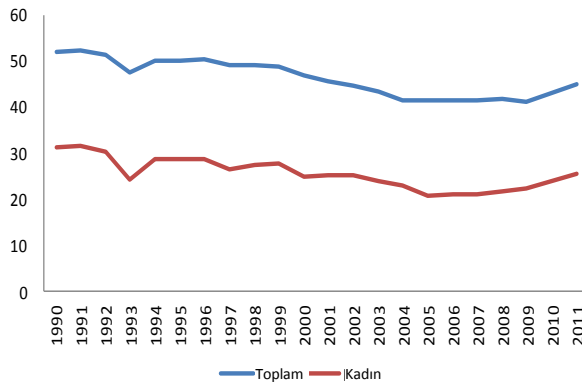
IFC'nin Türkiye'deki önceliklerinden birisi Türk şirketlerini diğer gelişmekte olan ülkelere açılma sürecinde desteklemektir. Bu, sermaye, teknoloji ve yönetim uzmanlık birikimi akışını artırarak ve daha fazla istihdam yaratılmasını sağlayarak özel sektör gelişimini teşvik etmektedir. Gelişmekte olan ülkelere özel sektör aktörleri arasında ortaklığın teşvik edilmesi IFC yaklaşımının kilit unsurlarından birisini oluşturmaktadır.

Bugüne kadar IFC Türk şirketlerinin Balkanlara, Rusya'ya, Hindistan'a, Gürcistan'a, Haiti'ye, Tunus'a, Mısır'a ve Latin Amerika'ya açılmalarına yardımcı olmak için 500 milyon ABD\$'nın üzerinde bir taahhütte bulunmuştur. 2012 yılında IFC Zorlu Enerji'nin Pakistan'ın Sindh eyaletinde dönüm noktası niteliğindeki bir rüzgar santrali projesine 38,1 milyon ABD\$ tutarındaki bir kredi destek vermiştir ve Sanko Tekstil'e modernizasyon ve genişletme yatırımları için 25 milyon ABD\$ tutarında bir kredi sağlamıştır.

İşgücü Piyasaları

Türkiye'nin genç ve büyüyen nüfusu için daha fazla ve daha işlerin yaratılması en önemli orta vadeli zorluktur. 2009 yılının son çeyreğinden bu yana istihdam yıllık yüzde 5,5 gibi önemli bir oranda yükselmeye devam etmektedir (kadın istihdamında %8,1) Ancak, düşük aktivite oranı ve özellikle kadınlar ve gençler arasında olmak üzere düşük işgücü üretkenliği işgücü piyasasında hala kendini göstermektedir. Çalışma çağındaki nüfusun (15-64 yaş) yarısından azı istihdam edilmektedir; bu oran OECD ortalamasının 20 puan altındadır ve kadınların istihdam oranı özellikle düşüktür (yüzde 26,5). Çoğunlukla kadınlar olmak üzere gençlerin (15-24 yaş) yaklaşık yüzde 31,1'i ne çalışmakta ne de okula devam etmektedir—bu OECD ülkeleri arasındaki en yüksek orandır. İstihdamdaki kayıt dışılık (sosyal güvenlik yardımlarının sağlanmadığı istihdam olarak tanımlanan) önemli ölçüde azalmıştır, ancak hâlâ çalışanların yüzde 42'sini etkilemektedir ve Türkiye'nin işgücü üretkenliğinin OECD ve diğer benzer ülkelere göre düşük olmasına katkıda bulunmaktadır. Şehirleşme, tarımsal işgücünün dağılması ve hızla büyümeye devam eden çalışma çağındaki nüfus (2020 yılına kadar) işgücü piyasası üzerinde baskı oluşturmaya devam edecektir.

İnsanların yarısından azı çalışıyor

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) İşgücü Anketi; 15+ yaş nüfus, TÜİK.

Hükümet'in işgücü piyasası ve istihdam gündemini önceliklendirmesi Türkiye'nin demografik fırsat penceresinden en iyi şekilde yararlanmasına olanak tanıyacaktır.

Türkiye'nin işgücünün 2040 yılına kadar yaklaşık yüzde 30 oranında büyümesi beklenmektedir. Bu önemli bir fırsattır ancak aynı zamanda istihdam yaratma zorluğunu ön plana çıkarmaktadır. Hükümet 2008 yılında kayıt dışılığı azaltmaya yönelik bir eylem planını uygulamaya koymuştur. 2008 yılındaki işgücü reformu ücret dışı işgücü maliyetlerini düşürmüş ve Aktif İşgücü Piyasası Programlarını (ALMP) tüm kayıtlı işsizlere açmıştır. Daha sonra, Hükümet aktif işgücü piyasası programlarının kapsamını genişletmiş ve mesleki eğitim üzerinde odaklanarak uyumluluğunu arttırmıştır. 2011 yılında kabul edilen torba kanun ile yarı zamanlı çalışmanın önündeki caydırıcı etkenler azaltılmış yeni işe alınan çalışanlara (özellikle kadınlar ve gençler) yönelik bir sübvansiyon programını uygulamaya koymuştur.

Hükümet bir yandan işçilere yönelik korumayı artırırken aynı zamanda işgücü piyasalarını daha esnek hale getirmek üzerinde odaklanan yeni bir Ulusal İstihdam Stratejisi hazırlamaktadır. Tartışılan politika ve reformlar arasında şunlar bulunmaktadır: daha esnek istihdam sözleşmeleri; önceden finansmanlı kıdem hesaplarının uygulamaya konulması ve işsizlik sigortasının kapsamının artırılması; işgücü kanunlarının daha fazla uygulanması ve kayıt dışılığın azaltılmasına yönelik bilinçlendirme. Ayrıca, daha iyi bir hedefleme, profil oluşturma (hizmetler paketinin işsizlerin ihtiyaçlarına göre daha iyi uyarlanabilmesi için) ve sosyal yardımlardan yararlanmanın aktivasyon ile ilişkilendirilmesi yoluyla özellikle beceri düzeyi düşük gençler ve kadınlar arasında istihdam aktivasyon programlarının ve hizmetlerinin maliyet etkin bir şekilde daha fazla arttırılmasına yönelik çabalar da düşünülmektedir.

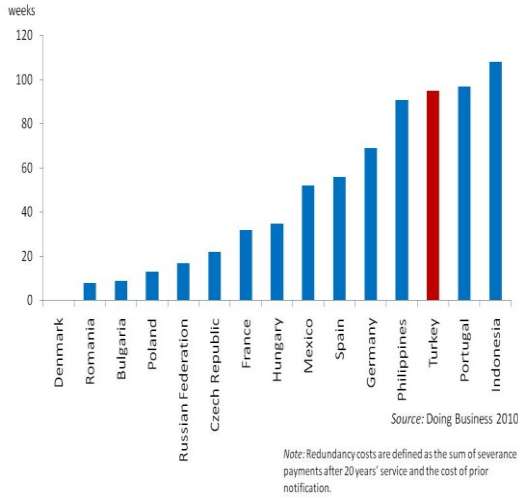
Orta Ölçekli İşletme

Kaynak: Dünya Bankası

İş, girişimcilik ve yenilikçilik için gerekli becerilerin oluşturulması üretken istihdamı arttıracaktır. Çalışma çağındaki nüfusun yarısının eğitim düzeyi temel eğitimin altındadır ve bu grup işsizlerin yüzde 64'ünü ve kayıt dışı çalışanların yüzde 65'ini oluşturmaktadır. Daha genç çalışanlar daha iyi eğitime ve becerilere sahiptir, ancak yine de OECD ülkelerindeki yaşlılarına göre geridedirler. Türkiye'deki şirketler becerileri krediye erişimden ve yolsuzluktan sonra iş operasyonlarının önündeki üçüncü en önemli engel olarak belirtmektedir. Hükümet erken çocukluk eğitimi yoluyla güçlü bir temelin oluşturulması, temel eğitim yoluyla temel becerilerin doğru şekilde edindirilmesi, kaliteli orta ve yüksek öğretim yoluyla işe uyumlu becerilerin oluşturulması ve özellikle beceri düzeyi düşük gençler ve kadınlar için olmak üzere beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve istihdamın önündeki engellerin azaltılması gibi önlemler üzerinde odaklanmaktadır.

Türkiye'deki İşgücü Düzenlemeleri: 3. En Katı

Kilit Dünya Bankası Grubu Katkıları: Devam etmekte olan bir Dünya Bankası politika esaslı finansal operasyonlar dizisi, Türkiye'nin işgücü piyasası politika ve programlarındaki reform sürecini desteklemektedir. Diğer çalışmalar arasında; ekonomik döngünün tamamında işgücü piyasalarının yönetilmesi, işgücü piyasasının esnekliğinin iyileştirilmesi ve işçilerin korunması, aktif işgücü piyasası programlarının (ALMP) güçlendirilmesi ve kadınlara ve gençlere yönelik

istihdam fırsatlarının artırılması (mevcut programın önemli bir odağını oluşturmaktadır) ile ilgili teknik danışmanlık çalışmaları yer almaktadır.

IFC Türkiye'de "Kadınlar için Bankacılık" programını yaygınlaştırmıştır. Kadınlara ait işletmeler kayıtlı mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yüzde 40'ını oluştururken, bunların sadece yüzde 15'i kayıtlı finansmana erişebilmektedir. IFC ve müşterileri bu durumu değiştirmeye çalışmaktadır. 2011 yılında IFC Hollanda Kalkınma Bankası (FMO) ile işbirliği yaparak kadınlara ait KOBİ'lere sağlanan finansmanın artırılabilmesi amacıyla Akbank'a 40 milyon ABD\$ tutarında finansman sağlamıştır. Kredinin yarısından fazlası kadın girişimcilere kullanılmış durumdadır. Aynı program kapsamında IFC 2012 yılında yine kadınlara ait KOBİ'lere kullanılmak üzere Fibabanka'ya 30 milyon ABD\$ tutarında kredi sağlamıştır.

Yoksulluk ve Sosyal Koruma

2001 krizi sonrasındaki hızlı ekonomik büyüme ile birlikte, Türkiye'nin sosyal sonuçlarında iyileşme kaydedilmiştir. 2003 yılında yüzde 28,1 olan yoksulluk oranı 2008 yılında yüzde 17,1'e düşmüştür¹; 2009 yılında küresel ekonomik kriz sonucunda 1 puan yükselmiştir ancak aşırı yoksulluk neredeyse kaybolmuştur. Refahın diğer boyutlarında da önemli ölçüde iyileşmeler kaydedilmiştir ve Türkiye anne ve bebek ölüm oranları ile ilgili Binyıl Kalkınma Hedeflerine (MDG) şimdiden ulaşmış durumdadır.

Ancak çok küçük yaşlarda başlayan büyük eşitsizlikler mevcuttur ve bu durum Erken Çocukluk Gelişimi (EÇG) politikalarının önemine işaret etmektedir. Türkiye'nin İnsani Kalkınma Endeksi (HDI) 2005 yılında 0,671 iken 2011 yılında 0,699'a yükselmiştir ve bu değer Türkiye'yi yüksek insani kalkınma grubuna yerleştirmiştir. Bununla birlikte, Türkiye'nin eşitsizliğe göre düzeltilmiş İnsani Gelişim Endeksi (IHDI) —sağlık, eğitim ve gelir ölçülerindeki

¹ Bu ölçüm 2009 yılında durdurulmuştur ve Dünya Bankası Grubu'nun desteği ile yeni yoksulluk ölçüleri geliştirilmektedir.

eşitsizliklere göre düzeltilmiş endeks— nominal HDI değerinden %23 daha düşüktür. Bu eşitsizliğin büyük bir bölümü bireylerin kendi kontrollerinin dışındaki faktörler ile açıklanmaktadır; örneğin varlık eşitsizliğinin üçte biri doğum yeri ve anne-babanın eğitim durumu gibi faktörlerden kaynaklanmaktadır. Fırsat eşitsizliği nesilden nesle geçmektedir, dolayısıyla çok küçük yaşlardan itibaren ortaya çıkarak yoksul çocukların yaşamda başarılı olma şanslarını sınırlamaktadır: düşük fırsat grubundaki 0-5 yaş grubundaki çocukların yüzde 29'u büyüme geriliği yaşarken (yetersiz beslenmenin bir göstergesi olan yaşa göre çok düşük boy) bu oran yüksek fırsat grubunda %3'tür. Benzer farklılıklar çocuk bakımı ve okul öncesi eğitimden yararlanmada da görülmektedir. Erken Çocukluk Gelişimi (EÇG) politikaları (eğitim bölümünde tartışılan erken çocukluk eğitimi de dahil olmak üzere) tüm çocuklara güçlü bir temel kazandırılmasına yardımcı olabilir.

Hükümet, refah yardımı alanların yoksulluktan kurtarılmasına yönelik olarak tasarlanan entegre bir sosyal yardım sistemi geliştirmektedir. Son yıllarda sosyal yardım harcamaları hızlı bir şekilde yükselmiştir, ancak uluslararası standartlara göre hala düşük düzeydedir (2010 yılında GSYH'nın yüzde 1,2'si). Sosyal yardım programları arasındaki koordinasyon geçmişte sınırlı ölçüde olmuştur. Haziran 2011 seçimlerinden sonra, Hükümet merkezi yönetim tarafından sağlanacak tüm sosyal yardımların sorumluluğunu yeni kurulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na verdi. Hükümet, yardımların daha etkili bir şekilde hedeflenebilmesi amacıyla tek bir gelir testi uygulamasını içeren yeni bir Entegre Sosyal Yardım Bilgi Sistemi uygulamaktadır. Çalışabilecek durumda olan tüm sosyal yardım faydalanıcılarının artık İŞKUR'a kaydolması gerekmektedir.

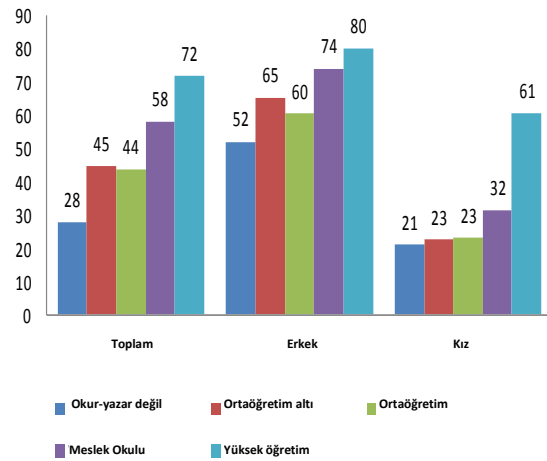
Türkiye'nin 2008 yılında uygulamaya koyduğu sosyal güvenlik reformu kamu emeklilik sistemlerinin kapsamını iyileştirmiştir ve önemli tasarruflar sağlaması beklenmektedir, ancak yine de bunlar emeklilik sisteminin uzun vadede dengesini sağlamak için yetersizdir. Türkiye'de GSYH'nın yaklaşık yüzde 7'sine karşılık gelen emeklilik harcamaları, genç nüfusu yansıtan şekilde yüksek gelirli OECD ülkelerine göre hâlâ daha düşük düzeydedir. Bununla birlikte, emeklilik

harcamalarının yarıdan fazlası bütçe transferleri yoluyla finanse edilmektedir. Bunun sebebi, kamudan emekliliğe hak kazanma koşullarının cömert olması (erken emeklilik, düşük asgari hizmet yılı) nedeniyle, genç ve artan bir nüfusa sahip bir ülke için sistemin bağımlılık oranının yüksek olmasıdır (faydalanıcı başına iki kişiden daha az kişi katkıda bulunuyor). 2008 yılında yapılan reform ile emeklilik parametrelerinde düzenleme yapılarak emeklilik yaşı kademeli olarak yükseltilmiş, prim ödeme süresi arttırılmış ve tahakkuk oranı düşürülmüştür. Ancak bu düzenlemeler birkaç onyıllık kapsayan bir süre içerisinde kademeli olarak uygulamaya konulacaktır ve bu artan kapsamın ve yaşlanan nüfusun 2050 yılına kadar GSYH'nın yüzde 3'ü düzeyinde kalması beklenen emeklilik sistemi açıkları üzerindeki etkilerini karşılamak için çok yavaştır.

Kilit Dünya Bankası katkıları: Dünya Bankası politika esaslı krediler dizisi Türkiye'nin sosyal güvenlik reformlarının uygulanmasını desteklemektedir. Diğer çalışmalar arasında; erken çocukluk gelişimi, sosyal koruma ve yoksulluk ölçümü üzerinde odaklanan çok yıllık teknik yardım çalışmaları ve analitik çalışmalar yer almaktadır.

Eğitim

Eğitim Düzeyine Göre İstihdam Oranları (15-64 yaş nüfus; 2010)

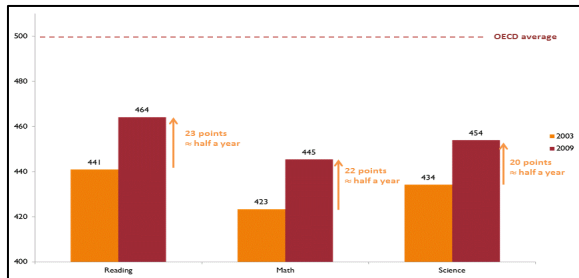
Kaynak: TÜİK

Türkiye okullara erişimin arttırılmasında önemli ilerleme kaydetmiştir. 1997 yılından bu yana, Türkiye eğitim sistemi temel eğitime

erişimin artırılmasında ilerleme kaydetmiş ve ilköğretimde neredeyse evrensel bir okullaşma sağlamıştır (2011-12 yılında yüzde 98). Orta öğretim düzeyinde de benzer iyileşmeler sağlanmıştır (2009-10 yılında yüzde 67). İlk öğretim öncesi eğitimdeki (3-5 yaş) ve yüksek öğretimdeki okullaşma oranları hızla yükselmektedir ancak halen OECD ortalamasının altındadır. Erişimdeki cinsiyet uçurumu ilköğretimde kapatılmıştır ve orta öğretimde önemli ölçüde daraltılmıştır. Yöreye göre belirli düzeyde farklılıklar sürmektedir.

Artan okullaşma oranlarına paralel olarak, Türkiye'nin ortalama PISA performans puanları önemli ölçüde iyileşmiştir ve öğrenci performansındaki eşitsizlikler azalmıştır. Ülkenin Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı'nın (PISA) üç disiplinindeki (okuma, matematik ve fen bilimleri) puanları 2003 ile 2009 yılları arasında keskin bir şekilde yaklaşık 20 puan artmıştır ve bu ilerleme test edilen konuların her birinde yaklaşık yarım okul yılını temsil etmektedir. Aynı zamanda, PISA puanlarındaki artışların büyük ölçüde düşük ve orta başarı düzeyine sahip öğrencilerden gelmesi ile birlikte sonuçlardaki eşitsizlikler de azalmıştır. Örneğin, başarılı olan öğrencilerin en alt yüzde 1'lik dilimindekilerin performansı okumada 30 puan, matematikte 33 puan ve fen bilimlerinde 25 puan yükselmiştir. Yüzde 80 ile 90'lık dilimler arasında yer alan öğrencilerin performansı da, daha düşük başarı düzeyindeki öğrencilerde görülen iyileşmenin yarısından az da olsa iyileşme göstermiştir. Aynı dönemde, 15 yaş grubundaki öğrencilerin okullaşma oranı PISA'ya göre güçlü bir şekilde yıllık yüzde 7,8 artmıştır; bu durum bu iyileşmeleri çok daha belirgin hale getirmektedir.

Türkiye'nin Disiplinler Bazındaki PISA Puanları 2003 ve 2009 Yılları

Kaynak: Dünya Bankası, PISA verilerine dayalı olarak.

Geleceğe baktığımızda, Türkiye'nin kaliteyi daha da yükseltmesi ve herkes için iyi bir eğitime erişimi yaygınlaştırması için mevcut başarılarını daha da ileri düzeye taşıması gerekmektedir. Türkiye'nin 15 yaş grubu öğrenciler arasındaki ortalama performansı hâlâ OECD ortalamasının bir tam okul yılı (veya 40 PISA puanı) gerisindedir. Türkiye'deki 15 yaş grubu öğrencilerin yaklaşık yüzde 25'i okuduklarını analiz edebilmeleri ve anlayabilmeleri için yeterli düzeyde iyi okuyamamaktadır, dolayısıyla OECD tarafından "fonksiyonel olarak okuma-yazma bilmiyor" olarak nitelenmektedir; bununla birlikte, bu oran eşdeğer oranın yüzde 36 olduğu 2003 yılından bu yana hızlı bir şekilde düşmektedir. En zengin ve en yoksul beşte birlik gelir gruplarından gelen çocukların arasındaki başarı farkının azaltılmasında belirli bir ilerleme kaydedilmesine rağmen, 2009 yılı itibarıyla bu fark hala yaklaşık 100 puandır (bir başka deyişle iki eğitim yılından fazla).

Kilit Dünya Bankası katkıları: Kısa süre önce tamamlanan Orta Öğretim Projesi (ÖOP) genel ve mesleki orta öğretim programlarına yönelik yeni müfredatları finanse etmiştir, web tabanlı bir mesleki rehberlik sistemi geliştirmiştir ve okullaşma oranlarının düşük olduğu ilçeler için yeni bir okul hibeleri programını başlatmıştır. Eğitimin kalitesi ile ilgili olarak, en son Hükümet ile istişare içerisinde erken çocukluk gelişimi ve öğretmenler üzerinde odaklanan çok yıllık bir analitik çalışma gerçekleştirilmiştir.

Sağlık

Türkiye'nin Sağlıkta Dönüşüm Programı, kötü bir sağlık performansının nasıl hızlı bir şekilde tersine döndürülebileceği bakımından başka ülkeler için bir ilham kaynağı ve örnek oluşturmaktadır. 2003 yılında, Türkiye'nin sağlık göstergeleri birçok OECD ülkesinin ve orta gelirli ülkenin gerisinde idi; bebek ve anne ölüm oranları en yüksek oranlar arasındaydı, yaşam beklentisi ise OECD ortalamasından 10 yıl kısaydı. Kamu sağlık sektörü düşük bir performansa sahipti ve sağlık hizmetlerine erişim genellikle zordu. Bu durum karşısında, Hükümet sağlık hizmetlerinin finansmanında, sunulmasında, organizasyonunda ve yönetiminde reform yapmak amacıyla 2003

yılında Sağlıkta Dönüşüm Programını (HTP) başlattı. Reform programı erişim, finansal koruma ve hizmetlerin Türkiye nüfusunun kapsama oranı bakımlarından önemli iyileşmeler sağlamıştır.

Türkiye anne ölüm oranını önemli düzeyde düşürmüştür ve 2005 yılında 100.000 canlı doğumda 28,5 olan bu oran 2010 yılında 16,4'e düşmüştür. Türkiye böylelikle bu gösterge ile ilgili Binyıl Kalkınma Hedefine şimdiden ulaşmış durumdadır. Ayrıca, bebek ölüm oranında da keskin bir düşüş olmuştur; 2005 yılında 1.000 canlı doğumda 18,4 olan bu oran 2011 yılında 9,6'ya düşmüştür. Türkiye bu MDG hedefine ulaşmıştır.

Türkiye neredeyse evrensel bir sağlık sigortası kapsamı sağlayarak finansal korumayı arttırmış ve ülke çapında sağlık hizmetlerine erişimde eşitliği arttırmıştır. 2011 itibarıyla, nüfusun yüzde 94,3'ü şu anda herhangi bir sağlık sigortası türü kapsamındadır ve sağlık giderlerini karşılama kapasitesi de önemli ölçüde artmıştır. Türkiye, sigorta kapsamındaki nüfusu artırarak (temel olarak Yeşil Kart Programının genişletilmesi yoluyla) ve 2004 yılında uygulamaya konulan ve şu anda tüm ülkeyi kapsayan aile hekimliği sistemini getirerek sağlık hizmetlerine erişimi ve bu hizmetlerden faydalanma oranını arttırmıştır. Hizmet sunumundaki iyileştirmeler sonucunda, tüketici memnuniyeti de artmıştır. Bugün Türkiye'de birinci basamak sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı yüzde 89,8'dir.

Sağlık Hizmetleri

Kaynak: Dünya Bankası

Geleceğe bakıldığında, sağlık hizmetlerine olan talep arttığından, nüfus yaşlandığından ve yeni teknolojiler uygulamaya konulduğundan dolayı maliyetleri kontrol altında tutmak kilit bir

zorluk olacaktır. Toplam sağlık harcamalarının GSYH içindeki payı 2003 yılından (yüzde 5) bu yana sürekli artmaktadır. 2010 yılında bu oran tahmini olarak yüzde 6,5'tir ve benzer gelirli ülkeler ile eşit düzeydedir. Erişimin genişletilmesi ile birlikte, Hükümet artık dikkatini verimlilik artışları ve maliyet kontrolü üzerinde odaklanmaktadır.

Kilit Dünya Bankası Grubu katkıları: Türkiye'nin Sağlıkta Dönüşüm Programı iki Uyarlanabilir Program Kredisi (APL) ile desteklenmiştir. Yapılan çalışmalar arasında, sağlık sistemi performansı ile ilgili olarak Türkiye'nin küresel olarak karşılaştırıldığı ve sisteme uluslararası politika deneyimlerinin aktarıldığı bir OECD-Dünya Bankası ortak raporu yer almaktadır. Ayrıca bir sağlık sektörü değerlendirmesi de gerçekleştirilmiştir. Yapılan en son çalışmalar mali sürdürülebilirlik ve aile hekimliği modeli üzerinde odaklanmıştır. Dünya Bankası aynı zamanda çıkarılan derslerin başka ülkeler ile paylaşılabilmesi için Sağlıkta Dönüşüm Programı ile ilgili uluslararası bir konferansı da desteklemektedir.

Hükümet, sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılmasında kamu-özel sektör işbirliği gibi yöntemlerle özel sektör yatırımcılarının katkısını sağlamayı amaçlıyor. Dolayısıyla, IFC stratejisini özellikle büyük kentsel alanlar dışındaki yetersiz hizmet alan yerlerde olmak üzere kaliteli özel sağlık hizmetlerine erişimi artırma üzerinde odaklandırıyor. IFC bölgede büyüme potansiyeli arayan sağlık şirketlerini ve yoksul ve orta gelirli gruplara erişme potansiyeli bulunan uzmanlaşmış tanı ve sağlık hizmetleri sunucularını destekliyor. 2012 yılında IFC önde gelen onkoloji hizmet sağlayıcılarından birisi olan MNT şirketine 15 milyon ABD\$ tutarında kredi sağlamış ve 15 milyon ABD\$ tutarında öz sermaye yatırımı yapmıştır.

Enerji ve İklim Değişikliği

Türkiye başarılı özelleştirmeler yoluyla enerji güvenliğinin artırılması yönelik reformların uygulanmasında etkileyici bir karneye sahiptir. Türkiye yeni özel sektör yatırımlarını arttırmış; elektrik üretim, iletim ve dağıtım kapasitesini arttırmış ve aynı zamanda maliyet esash

fiyatlandırmaya geçmiştir. Türkiye 2002 ile 2010 arasında hem elektrik iletimini hem de puant kapasitesini neredeyse yüzde 60 arttırmıştır.

Yenilenebilir Enerji

Kaynak: Dünya Bankası

Türkiye etkileyici yenilenebilir enerji varlıklarını başarılı bir şekilde geliştirmeye başlamıştır. Yenilenebilir enerji kaynaklarına önemli bir geçiş olmuş ve özel sektöre ait yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinde üretilen elektrik 2002 yılında 1,490 GWh iken 2010 yılında dokuz kattan fazla bir artışla 13,773 GWh'a ulaşmıştır. Etkin ve ekonomik bir enerji sektörü oluşturmaya yönelik mevcut kapsamlı reform programı çerçevesinde, Türkiye yenilenebilir kaynaklardan üretilen elektriğin toplam kurulu kapasite içindeki payını 2023 yılına kadar en az yüzde 30'a çıkaracaktır. Hükümet bunun için teknik ve ekonomik açıdan sürdürülebilir hidro potansiyelinden yararlanmayı ve 20.000 MW'lık kurulu rüzgar enerjisi kapasitesi oluşturmayı amaçlamaktadır. Fiyatların garanti altına alındığı ve teşviklerin sağlandığı yeni bir Yenilenebilir Enerji Kanunu'nun 2010 sonunda Meclis tarafından kabul edilmesi ile birlikte, kazanılan bu ivme devam etmektedir. Yerli yatırımcılara verilen birçok lisans ile birlikte, Türkiye'nin stratejik yatırımları ve dünya çapında teknolojileri ülkenin yenilenebilir enerji sektörüne çekme potansiyelinden nasıl yararlanılabileceği üzerinde çalışılması gereken bir konu olarak durmaktadır.

Enerji verimliliği Türkiye'nin enerji güvenliği bakımından kritik bir öneme sahiptir ve Türkiye'nin Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi'nin kilit bir bileşenini

oluşturmaktadır. Enerji verimliliğini arttırmaya yönelik olarak, kapsamlı bir dizi enerji verimliliği düzenlemesi de dahil olmak üzere, yasal, düzenleyici/fiyatlandırma ve kurumsal yapı oluşturulmuştur. 2012 yılında, Hükümet enerji yoğunluğunun 2023 yılına kadar yüzde 20 düşürülmesini hedefleyen Enerji Verimliliği Stratejisini kabul etmiştir. Hükümet ve Uluslararası Finans Kurumu (IFC) ile işbirliği içerisinde bu hedeflere ulaşılabilmesi amacıyla enerji verimliliği kredi hatları devreye sokulmuştur.

İklim değişikliği Türkiye için bir tehdittir ve Hükümet buna karşı önlemlerini hem uluslararası hem de ulusal ölçekte arttırmaktadır. Türkiye 2009 yılında Kyoto Protokolü'ne taraf olmuştur. Türkiye Hükümeti 2010 yılında çığır açan bir Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi'ni onaylamıştır ve Temmuz 2011'de Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planını yayınlamıştır. Strateji ve Eylem Planı ile, sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik ve etkilerin yönetilmesi ve iklim değişikliği etkilerinin azaltılması ve uyum sağlama yoluyla dayanıklılığın sağlanmasına yönelik öncelikler belirlenmiştir. Önemli reformlara yönelik böyle aşamalı bir yaklaşım diğer reform alanlarında etkili olduğunu kanıtlamıştır.

Kilit Dünya Bankası Grubu katkıları: Enerji sektörü, yaklaşık yüzde 25 ile Dünya Bankası'nın Türkiye'deki finansman portföyünün en büyük parçalarından birisini oluşturmaktadır. Dünya Bankası kaynakları, elektrik ve gaz arz güvenliğinin artırılmasını, elektrik sektörünün finansal sürdürülebilirliğini, enerji verimliliğini ve özel sektör yatırımlarının artırılmasını desteklemektedir. Ayrıca, Dünya Bankası tarafından finanse edilen projeler, elektrik dağıtım/iletimden, yenilenebilir enerjiye yönelik özel sektör finansmanına, enerji verimliliğine ve Ulusal İklim Değişikliği ve Eylem Planına destek sağlanmasına kadar çeşitlilik gösteren birkaç adet enerji sektörü yatırım operasyonu içermektedir. Türkiye Temiz Teknoloji Fonundan yararlanan ilk ülke olmuştur. Çevresel Sürdürülebilirlik ve Enerji Sektörü Kalkınma Politikası Kredisi (ESES DPL)

dizisi², enerji sektörüne sağlanan destekte merkezi bir rol oynamaktadır ve özel sektörün temiz teknoloji yatırımlarının geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile ilgili hususların kilit sektör politikalarına ve programlarına entegre edilmesi üzerinde odaklanmaktadır.

Dünya Bankası Grubu yoluyla, Türkiye elektrik ve sanayi sektörlerinde bir sera gazı izleme, raporlama ve doğrulama (MRV) sisteminin uygulanmasına yardımcı olacak ve gelecekte iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasına yönelik piyasa tabanlı bir aracın olası kullanımına hazırlanmayı sağlayacak Piyasa Hazırlık Ortaklığına katılmaktadır. Enerji reformunun kazandığı ivmenin korunmasına ve elektrik ve gaz piyasalarının geliştirilmesi, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerjinin entegrasyonu alanlarında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine yönelik bir Dünya Bankası Grubu teknik yardım operasyonu yoluyla, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracının uygulanması doğrultusunda ileri düzeyde hazırlıklar devam etmektedir.

IFC için, iklimle ilgili işler hem küresel bağlamda hem de Türkiye’de stratejik bir önceliğe sahiptir. Özel sektör yatırımları Türkiye’nin elektrik sektörü için hayati öneme sahiptir. IFC ülkenin özel sektör üretim kapasitesini geliştirmesine, enerji arz güvenliğini arttırmasına, ve artan enerji ihtiyacına cevap verebilmek için zengin yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmasına yardımcı olmaktadır. 2008 yılından bu yana, IFC sektöre 2,2 milyar ABD\$ tutarında yatırım yapmıştır; bu miktarın 560 milyon ABD\$’lık kısmı kendi finansmanından oluşmakta ve 1,6 milyar ABD\$’dan fazlası ile harekete geçirdiği kaynaklardan oluşmaktadır. Yenilenebilir enerji kaynakları üzerinde odaklanan finansman ülke çapında beş projeyi desteklemiştir ve bunlar arasında gaz yakıtlı santraller, HES’ler ve rüzgar santralleri bulunmaktadır. Önümüzdeki beş yıllık dönemde, Türkiye’nin verimli ve sürdürülebilir enerjiye olan artan talebi karşılayabilmesi için önemli düzeylerde özel sektör yatırımına ihtiyaç duyması beklenmektedir. IFC sermayeyi harekete

geçirerek Türkiye’nin üretim kapasitesini arttırmasını ve çevre dostu projeler geliştirmesini sağlamaktadır,

IFC aynı zamanda finansal sektördeki faaliyetleri yoluyla iklim değişikliği projelerini de desteklemektedir. 2012 yılında IFC DPR sekürütizasyon programı kapsamında Yapı Kredi Bankası’na 75 milyon ABD\$ tutarında kredi sağlamış ve sürdürülebilir enerji, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji projeleri için KOBİ’lere kullanılmak üzere Türkiye Sınai Kalkınma Bankası’na 75 milyon ABD\$ tutarında kredi vermiştir.

Çevresel Yönetim ve Belediye Hizmetleri

Türkiye, AB standartları ile uyumlaştırma çabaları kapsamında, sürdürülebilir çevre yönetimini desteklemeye yönelik kamu politikaları ve destekleri geliştirmektedir. Hükümet’in Ulusal AB Uyumlaşma Stratejisi kilit sektörlerde (su, hava, sanayi kirliliğinin önlenmesi ve kontrolü, ve kimyasallar) çevresel yönetim uygulamalarının güçlendirilmesini ve çevresel bozulmanın azaltılmasını amaçlamaktadır.

AB Müktesebatının Çevre ile ilgili 27. fash üzerindeki müzakereler Aralık 2009’da açılmıştır. Avrupa Komisyonu’nun (EC) Ekim 2011 tarihli son ilerleme raporuna göre, Türkiye’nin AB çevre mevzuatı ile genel anlamda uyumlu olduğu alanlar çevresel etki değerlendirme (ÇED) ve katı atık, atık su tarifeleri, atık yakma ve ambalaj atıkları ile ilgili mevzuatın kabul edilmesi ile birlikte atık yönetimidir. Hava kalitesi ve endüstriyel kaynaklı kirliliğin kontrolü konularında da ilerleme kaydedilmiştir. Türkiye ayrıca Büyük Yakma Tesisleri ile ilgili 2001/80/EC sayılı Direktifin ulusal mevzuata aktarılması çalışmalarını da tamamlamıştır. Türkiye’nin AB müktesebatı ile uyumlaşma gündeminin temel odak alanlarından birisi AB Su Çerçeve Direktifidir. Türkiye Hükümeti nehir havzası koruma planlarının ve nehir havzası yönetim planlarının hazırlanmasına yönelik havza düzeyinde bir yaklaşım benimsemiştir. Türkiye’nin mevzuat uyumlaştırma çalışmalarında mükemmel bir ilerleme kaydedilmiş olmakla birlikte, uygulama zaman ve önemli miktarda

² ESES DPL dizisi, Program Odaklı Elektrik Sektörü Kalkınma Politikası Kredisinden (2009), ESES DPL2’den (2010) ve ESES DPL3’ten (2012) oluşmaktadır.

finansman gerektirecektir. Maliyet bakımından rekabetçiliği korurken uyumun geliştirilmesi, Türkiye için önümüzdeki yıllarda kilit bir zorluk olacaktır.

Kaliteli kentsel çevre hizmetlerine ve çekirdek belediye hizmetlerine –su, atık su arıtma, katı atık toplama, atık bertaraf hizmetleri- yönelik talebin birkaç sebepten dolayı Türkiye’de artmaya devam etmesi beklenmektedir. İlk olarak, Türkiye hızlı bir kentleşme yaşamaktadır; Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 65’i kentsel alanlarda yaşamaktadır ve bu oranın 2030 yılına kadar yüzde 80’i geçmesi beklenmektedir. AB Çevre Müktesebatını uygulamaya yönelik yatırımların, önümüzdeki yirmi yıl içerisinde kamu maliyesi üzerinde giderek artan bir yük oluşturması beklenmektedir. Su ve hava kalitesi, entegre kirlilik önleme ve kontrol, belediye atıklarının ve tehlikeli ve kimyasal atıkların ve ürünlerin yönetimi, biyo-teknoloji, radyasyondan korunma ve doğa koruma gibi çok çeşitli alanlarda AB çevresel kalite standartlarının yakalanması için büyük miktarda yatırımlara ihtiyaç duyulacaktır.

Kilit Dünya Bankası Grubu katkıları: Enerji sektörü reformunu ve iklim değişikliği eylem planını destekleyen Dünya Bankası politika esaslı krediler dizisi aynı zamanda AB çevre müktesebatı doğrultusunda çevresel yönetimi güçlendirmeye yönelik önlemlerin uygulanmasını da desteklemiştir. Teknik yardım projeleri Hükümet’in bir Ulusal Su Havzası Yönetim Stratejisi hazırlama çalışmalarını desteklemiştir. ve kümülatif çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili bir çalışma da sunulmuştur. Bu faaliyetler, bir yandan hizmet sunumunu iyileştirirken diğer yandan doğal kaynak tabanının ve sunulan hizmetlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için havza düzeyinde ekonomik planlamaya yönelik entegre bir yaklaşıma duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik İzleme Sisteminin (UHYS) uygulanması — sürdürülebilir hidro geliştirme, sulama ve taşkın yönetimi dahil olmak üzere— Türkiye için önemli bir zorluk olacaktır ancak bu iklim değişikliğine başarılı bir şekilde uyum sağlamak için kritik bir öneme sahip olacaktır. Hükümet’in Rio+20 Zirvesine yönelik pozisyonunu hazırlamasına yardımcı olmak için bir Yeşil Büyüme Politika Notu hazırlanmıştır. Kentsel sektörde, Banka Tapu

ve Kadastro Modernizasyon Projesini ve Belediye Hizmetleri projesini desteklemektedir. Örneğin, son değinilen projenin önemli sonuçlarından birisi olarak, 870.000’den fazla insan ilk kez belediye su şebekesine erişebilmektedir. Dünya Bankası Grubu şu anda Türkiye’deki şehirlerin sürdürülebilirliğinin artırılmasına yönelik politika seçeneklerinin geliştirilmesine yardımcı olmayı amaçlayan bir Kentleşme İncelemesi yürütmektedir. Bu çalışma yeni “Sürdürülebilir Şehirler” projesinin hazırlıkları için girdi sağlamaktadır.

IFC’nin Türkiye’ye yönelik stratejisi, temel altyapı projelerinin daha hızlı tamamlanabilmesi amacıyla belediyeler için finansmana erişimi arttırmayı amaçlamaktadır. IFC’nin Türkiye’de belediye sektörüne ilk girişi 2008 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile olmuştur. 2012 yılında IFC İzmir Büyükşehir Belediyesi’ne 59 milyon ABD\$ tutarında imtiyazlı kredi sağlamıştır. Kredinin amacı, kentsel hareketliliği, kamu emniyetini ve güvenliğini artırarak yerel ekonomik büyümeyi teşvik etmek için trafik yönetim sistemini ve yeni acil durum müdahale araçlarının teminini finanse etmektir.

Afet Önleme ve Afet Yönetimi

1999 yılında, 7,4 büyüklüğünde bir deprem Marmara bölgesini vurmuş ve 17.000 kişinin yaşamını yitirmesine yol açmıştır. Türkiye özellikle deprem olmak üzere doğal afetlere karşı kırılgan bir durumdadır. 2011 yılının sonbahar aylarında Van’da yaşanan ve 604 kişinin hayatını kaybetmesine, 4.152 kişinin yaralanmasına ve yaklaşık 600.000 kişinin evsiz kalmasına yol açan 7,3 büyüklüğündeki deprem, Türkiye’nin deprem riskini ve depreme hassas bölgelerde etki azaltma çabalarının sürdürülmesi ihtiyacını hatırlatan önemli bir uyarı olmuştur. Türkiye Van depremindeki acil durum müdahalelerini kendi kaynaklarından yararlanarak yönetmiştir; bunun için Banka ile uzun bir süredir devam eden işbirliği çalışmaları kapsamında oluşturulan kurumsal yapıları kullanmıştır. Geleceğe bakacak olursak, Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alması, yüksek nüfusu, ticari ve endüstriyel yoğunluğu sebebiyle, İstanbul en kırılgan şehirler arasındadır. Önümüzdeki 30 yıl

içerisinde İstanbul'da büyük bir depremin gerçekleşmesi olasılığı yüzde 50'nin üzerindedir; önümüzdeki on yıl içerisinde böyle bir afetin gerçekleşme olasılığı ise yüzde 30 civarındadır. Yapılan bir çalışmada, bunun 87.000 kişinin ölümüne, 135.000 kişinin yaralanmasına ve 350.000 kamu binasının ve özel binanın hasar görmesine yol açabileceği değerlendirildi. Bu çalışma üzerine, bir afet sonrasında acil yardım fonksiyonu olabilecek 2.500 kamu binası, ilköğretim ve hastane depreme karşı güçlendirme ve yeniden inşaat için önceliklendirilmiştir.

1999 depreminden sonra, İstanbul afet riskinin azaltılmasındaki iyi uygulamalar bakımından uluslararası ölçekte kabul gören bir örnek ortaya çıkmıştır. İstanbul'da bir Deprem Riski Azaltma ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) uygulanmaktadır. Proje kapsamında kritik kamu binaları depreme karşı güçlendirilmekte ve aynı zamanda bina yönetmeliklerinin arazi kullanım düzenlemelerinin uygulanmasına yönelik önlemler desteklenmektedir.

1999 Marmara Depremi

Kaynak: Dünya Bankası

Bugüne kadar, okullardan ve hastanelerden oluşan 701 kamu binası (okullar ve hastaneler dahil olmak üzere) güçlendirilmiş veya yeniden inşa edilmiştir. Güçlendirilen okullar yaklaşık 750.000 öğrenciye ve öğretmene hizmet vermekte. Öte yandan, güçlendirilen ve modernize edilen hastaneler günde yaklaşık 25.000'den fazla hastaya hizmet vermektedir (bu rakam bir afet durumunda üç katına çıkabilir). Kamuoyu

Bilinçlendirme ve Semt Gönüllüleri Programı kapsamında, 450.000 kişi afete hazırlık konusunda eğitildi ve sosyal medya ve diğer kanallar yoluyla yaklaşık 5 milyon vatandaşa ulaşıldı. Bugüne kadar ülke çapında 3.630 mühendis depreme karşı güçlendirme yönetmeliği ile ilgili olarak eğitimden geçirildi. Pilot belediye olarak seçilen Pendik ve Bağcılar belediyeleri, daha etkin hale getirilmiş iş akışlarına, sayısal bir veri tabanına ve sürecin verimliliğini ve şeffaflığını arttıran Bilgi ve İletişim Teknolojilerine dayalı olarak bina ruhsat işlemlerine yönelik geliştirilmiş sistemleri uygulamaya koydular. Bu iki belediye, Türkiye'de vatandaşlarına e-Hizmet sunmaya başlayan ilk belediyeler oldular.

Kilit Dünya Bankası katkıları: Dünya Bankası, kadar kamu binaları güçlendirilmesini veya yeniden inşasını içeren İSMEP projesini desteklemektedir. İSMEP kapsamında geliştirilen tasarımlara dayalı olarak, Topkapı Saray Kompleksi bünyesindeki Arkeoloji Müzesi gibi tarihi öneme sahip yerlerde de çalışmalar yapılmaktadır. İstanbul'da genel afet riski yönetim kapasitesini iyileştirmek için sağlanan kurumsal destek, aşırı kar yağışları ve sel gibi birkaç acil durum örneğinde test edilmiş ve uygulanmıştır. 2011 yılından bu yana, Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası da proje için paralel finansman sağlamaktadır.

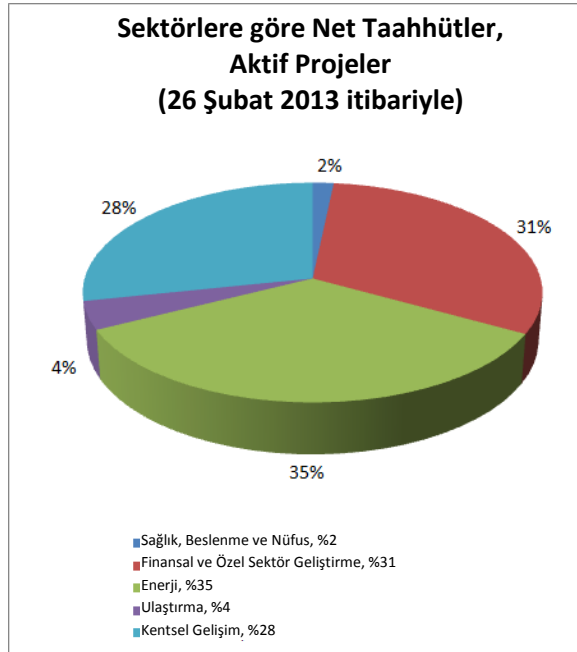
DÜNYA BANKASI GRUBU'NUN TÜRKİYE İLE İŞBİRLİĞİ

Türkiye'nin 9. Kalkınma Planı (2007-2013)³ Türkiye ile Dünya Bankası arasındaki ortaklığın temelini oluşturmaktadır. 2012-12 MY dönemini kapsayan yeni Ülke İşbirliği Stratejisi (CPS), 4,45 milyar ABD\$'na kadar çıkabilecek finansman sağlanmasını, analitik ve istişari hizmetlerin artırılmasını ve ücrete dayalı hizmetler de dahil olmak üzere yeni hizmetlerin ve araçların sunulmasını öngörmektedir. CPS üç temel stratejik amaca ve eksene sahiptir: (i) rekabetçiliğin ve istihdamın artırılması; (ii) eşitliğin ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi; (iii) sürdürülebilir kalkınmanın derinleştirilmesi.

³ 2014 yılından itibaren başlayacak olan 10. Kalkınma Planı hazırlıkları devam etmektedir.

Türkiye'nin kalkınma başarısı ve bazı ekonomik ve sosyal reformları uluslararası alanda ilgi ve takdir görmüştür. Türkiye ve Dünya Bankası, Türkiye'nin deneyimlerini yurt dışında paylaşma konusunda işbirliği yapmanın yollarını aramaktadır. Özellikle ilgi çeken alanlar sağlık sektörü reformu ile afet önleme ve etki azaltma çalışmalarıdır. Ayrıca, Banka Türkiye ile komşuları arasındaki ticaret ilişkilerini ve Türkiye'nin enerji sektörünün Güney Kafkasya ülkelerinin enerji sektörleri ile entegre etme fırsatlarını analiz etmeye yönelik bir çalışma başlatmıştır. Türkiye'nin başarısının "Arap Baharı" ülkeleri ile paylaşılması konusunda Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinden ekipler ile bazı istişareler yapılmıştır.

Türkiye'nin Dünya Bankası Grubu bünyesindeki Uluslararası İmar ve Kalınma Bankası (IBRD) finansmanlı aktif yatırım operasyonları portföyü, toplam net taahhüdü 4,469 milyar ABD\$'nı bulan 10 proje içermektedir⁴. Yatırım portföyü; finansal ve özel sektör geliştirmeyi (yüzde 31), kentsel gelişimi (yüzde 28), enerji sektörünü (yüzde 35), ulaştırmayı (yüzde 4) ve sağlık sektörünü (yüzde 2) desteklemektedir.

Kaynak: Dünya Bankası

Türkiye Dünya Bankası'nın teknik analizlerine, danışmanlık hizmetlerine, uluslararası uzmanlık birikimine ve deneyimine büyük değer vermektedir. Analitik ve İstişari Yardım programı hükümet ve geniş yelpazeye yayılan bir paydaşlar grubu ile birlikte gerçekleştirilmektedir. Başlıca görevler, yatırım ortamının iyileştirilmesi, yurt içi tasarrufların artırılması, becerilerin ve istihdamın artırılması ve ülkenin ihracatının çeşitlendirilmesi gibi uzun vadeli yapısal ve kurumsal hususlar üzerinde odaklanmaktadır. Hükümet aynı zamanda Dünya Bankası'ndan belirli konularda anlık danışmanlık hizmetleri de talep etmektedir.

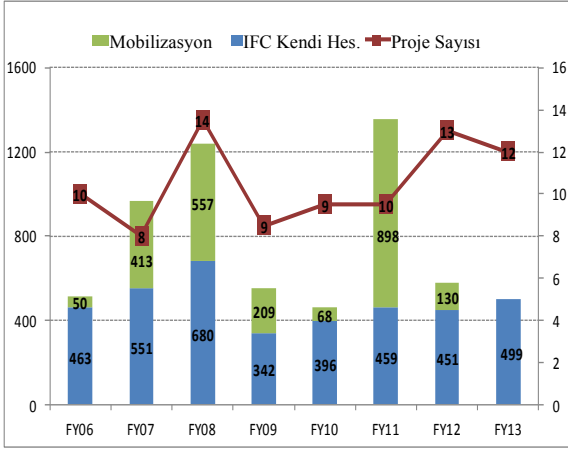
Yukarıda belirtilen çalışmalara ek olarak, Türkiye programı seçili bazı Vakıf Fonları ile de desteklenmektedir. Türkiye'nin Vakıf Fonu portföyü şu anda 25 adet alıcı veya Banka tarafından yönetilen Vakıf Fonu içermektedir. Bunların toplam tutarı 109 milyon ABD\$'dır bu büyük kısmı (100 milyon ABD\$) Temiz Teknoloji Fonundan (CTF) oluşmaktadır.

TÜRKİYE'DEKİ IFC PROGRAMI

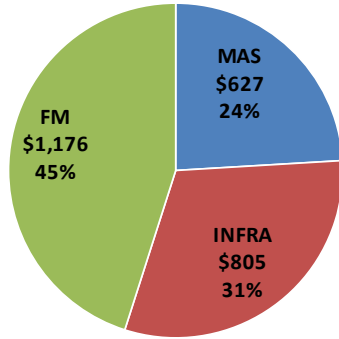
1956 yılından bu yana IFC'ye üye olan Türkiye IFC'nin ikinci en büyük müşterisidir. IFC'nin Türkiye'deki çalışmaları, Dünya Bankası/IFC Ülke İşbirliği Stratejisinin bir parçasını oluşturmaktadır. 2008 ile 2011 yılları arasında, IFC Türkiye'de 47 projeye 3,7 milyar ABD\$ tutarında yatırım yapmıştır ve bunun 2 milyar ABD\$'lık kısmı IFC'nin kendi hesabına yaptığı yatırımdan oluşmaktadır. Aynı dönemde IFC yaklaşık 1,7 milyar ABD\$ tutarında bir kaynağı harekete geçirmiştir. 2010 yılında IFC ilk **IFC Operasyon Merkezi** olarak İstanbul Ofisini açmıştır. Bugün IFC İstanbul Ofisi Washington D.C. dışındaki en büyük ofistir ve yaklaşık 200 kişilik personeli ile Avrupa, Orta Asya ve Kuzey Afrika (EMENA) bölgesinde 52 ülkeye hizmet vermektedir.

⁴ Şubat 2013 itibariyle.

**IFC'nin Türkiye'deki Yıllık Taahhütleri,
milyon ABD\$
(1 Şubat 2013 itibariyle)**

**IFC Taahhüt Edilen Portföy, Milyon ABD\$
(31 Aralık 2012 itibariyle)**

Yeni Ülke İşbirliği Stratejisi (2012-2015) kapsamında, IFC;

- Kadın girişimciler ile mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler gibi ekonominin yetersiz hizmet alan segmentlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, belediye projelerine ve Türkiye'nin daha yoksul bölgelerine yatırım yapmayı planlamaktadır.
- Yenilikçi ürünlerin getirilmesini desteklemeye Türkiye'de şirket tahvilleri piyasasının daha da geliştirilmesine yönelik fırsatları araştırmaya devam edecektir.
- Bölgeye ve daha uzaktaki ülkelere yatırım yapan Türk şirketlerini desteklemeye devam edecektir.

I – Türkiye Bilgi Programı: Öne Çıkan Sonuçlar

Bu bölümde yakın geçmişte tamamlanan veya devam etmekte olan çalışma ve teknik yardımlardan bazı örnekler sunulmaktadır. Çalışmalar yayınlanmıştır ve Dünya Bankası Türkiye web sitesinden ulaşılabilir (www.worldbank.org.tr). Teknik yardım programları ise kapasite oluşturma üzerinde odaklanmaktadır.

Birinci Eksene Katkıda Bulunmak: Rekabeteçiliğin ve İstihdamın Arttırılması

Program Odaklı İstihdam Dizisi: (i) Ekonomik Döngü Genelinde İşgücü Piyasaları, (ii) Beceri Seviyesi Düşük Gençlerin ve Kadınların Aktivasyonu, ve (iii) İşgücü Hareketliliği

Bu program odaklı Ekonomik ve Sektörel Çalışma dizisi Türkiye’de işgücü piyasasının döngüsel ve yapısal boyutlarını ele alıyor ve iki kilit zorluk üzerinde odaklanıyor: düşük istihdam oranları ve yüksek kayıt dışılık- özellikle kadınlar ve gençler arasında. Kıdem tazminatı, işsizlik sigortası reform ve istihdam destek hizmetleri ile ilgili teknik yardımlar bu çalışmayı tamamlamıştır. Kilit çıktılar arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

- *Ekonomik Döngü Genelinde İşgücü Piyasalarının Yönetilmesi* (2012 MY) başlıklı çalışma, işsizlik sigortasının/yardımlarının kapsamının genişletilmesine ve parametrelerinin işgücü piyasası koşullarına göre uyarlanmasına yönelik spesifik politika seçenekleri içermektedir. Çalışma aynı zamanda Türkiye’nin kriz sonrası toparlanma sürecindeki güçlü işgücü piyasası performansını da ortaya koymaktadır. Çalışmanın 2013 yılının başlarında yayınlanması beklenmektedir.

2013-14 mali yılındaki çalışmalarda, Türkiye’de üretime dönük istihdam fırsatlarının tespiti için Dünya Kalkınma Raporu çerçevesi uygulanıyor ve beceri düzeyi düşük gençlerin ve kadınların aktivasyonuna yönelik politika seçenekleri analiz ediliyor. Bu çalışma, istihdam destek hizmetleri ile ilgili Teknik Yardım ile tamamlanacaktır. Bu çalışma dizisinin ikinci konusu “iş yaratma” olacak ve yine “iyi” işler üzerinde odaklanılacak (2014 MY).

Açık ve Yarışılabilir Piyasaların Geliştirilmesi

Türkiye rekabet kurallarının uygulanması önündeki kilit zorlukları tespit etmiştir ve özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri olmak üzere uluslararası en iyi uygulamaları ve bölgesel ve küresel standartları temsil eden diğer ülkeler ile karşılaştırılmıştır. Rekabet politikası ile ilgili bu değerlendirmenin kilit bulguları arasında Türkiye’nin; (i) mesleki hizmetleri rekabete açması; (ii) piyasa rekabetinin geliştirilmesi ve eşit bir oyun alanının güvence altına alınması için ekonomi çapında uygulanan politikaları güçlendirmesi; (iii) Türkiye Rekabet Kurumu’nun performansını ve savunuculuk yetkilerinin arttırılması için Rekabet Kanununu revize etmesi; (iv) rekabet üzerindeki potansiyel bozucu etkileri en aza indirmek için Devlet Yardımları Kanununu ve uygulamasını güçlendirmesi, ve (v) kamu politikalarında rekabet ve rekabette tarafsızlık ilkelerini ön plana çıkarması gerektiği yer almaktadır. Bu teknik yardım, Türkiye’de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi çalışmalarının bir parçasını oluşturmaktadır.

Ayrıca, Türkiye Bankacılık Dışı Finansal Sektör için düzenleyici ve yasal ortamı iyileştirerek finansal sektörde rekabeti derinleştirme konusunda bir kararlılık ortaya koymuştur. Bu bağlamda, Banka’nın bilgi programı, Yatırım Fonları ile Şirket Tahvillerinin geliştirilmesi ortamının modernizasyonu amacıyla Sermaye Piyasaları Kurulu ile kapsamlı bir diyalog içermektedir. 2012 mali yılında bir Şirket Tahvilleri Geliştirme raporu tamamlanmıştır ve 2013 mali yılında bir Yatırım Fonları geliştirme çalışması tamamlanacaktır.

Bakınız: [Türkiye: Şirket Tahvilleri Piyasasının Geliştirilmesi](#)

İşyerinde Kadınlar ve Erkekler için Eşit Fırsatlar Yaratmak

Program odaklı olarak tasarlanan bu teknik yardım, 2010 yılında yayınlanan ‘Kadınların İşgücüne Katılımını Arttırmaya Yönelik bir Politika Çerçevesinin

Geliştirilmesi' başlıklı analitik çalışmayı esas almaktadır ve iki eksen üzerinde odaklanmaktadır: (i) işyerinde cinsiyet eşitliğini geliştiren şirketlere yönelik cinsiyet sertifikası uygulamasının devam ettirilmesi, ve (ii) kadınların istihdamını engelleyen hususların ve girişimcilik önündeki kısıtların daha iyi anlaşılması amacıyla cinsiyet üzerinde odaklanan bir Yatırım ortamı Değerlendirmesinin (ICA) gerçekleştirilmesi. Bakınız: [Türkiye'de Kadınların İşgücüne Katılımı Raporu](#)

Birinci Eksen Kapsamındaki Sonuçlar – cinsiyet sertifikası uygulaması: Sekiz pilot şirket Türkiye Fırsat Eşitliği Modeli (FEM) sertifikasyon sürecini tamamladı ve fırsat eşitliğini insan kaynakları uygulamalarına başarılı bir şekilde dahil ettiklerini ve işyerinde kadınlar ve erkekler için fırsat eşitliğini geliştirdiklerini gösterdi.. Program sonucunda, akademik kuruluşlardaki, ilgili kamu kurumlarındaki ve özel sektör kuruluşlarındaki kilit paydaşlar arasında insan kaynakları yönetiminde cinsiyet eşitliğinin artırılması yönünde ivme kazanılmıştır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı FEM sertifikasyon programına katılmak istediklerini belirtmiştir ve bu durum sürece kamu kurumlarının da dahil olmasını sağlayacaktır. Pilot uygulama aynı zamanda bilgi paylaşımına da katkıda bulunmaktadır - Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGIDER) FEM süreci için bir operasyonel el kitabı geliştirmiştir ve pilot uygulamadan çıkarılan dersleri paylaşmayı planlamaktadır. Ayrıca pilot şirketlerden birisi de cinsiyet göstergelerinin izlenmesi ve raporlanması konusundaki başarılı çalışmaları ile ilgili hazırladığı bir beyaz belgeyi paylaşmayı planlamaktadır. KAGIDER hem Türkiye içinde hem de dışında FEM sertifikasyon programını aktif olarak tanıtmıştır ve bunun sonucunda 30 şirket yeni turda sertifikasyon için başvurmuştur.

İkinci Eksen Kapsamında Beklenen Sonuçlar – girişimcilik: Bir cinsiyet modülü tasarlanmış ve test edilmiştir. Kadınların istihdamı ve girişimciliği önündeki kısıtlar hakkında bilgiler sağlayan analizler elde edilmiştir. Türkiye'nin Temmuz 2012'de yapılacak bir sonraki BEEPS anketi sırasında uygulamaya konulacak ve bölgede bir ilk teşkil edecektir. Kadın girişimciliğini desteklemeye yönelik kamu programlarının bu kısıtlar bağlamında bir haritası oluşturulacaktır.

İsveç Tarafından Finance Edilen İlave Vakıf Fonu Faaliyeti – Türkiye'de Kadınların Ekonomik Fırsatlara Erişiminin Arttırılması: 2013 MY'da başlatılan bu faaliyet, özellikle aşağıda belirtilen yollarla yukarıda açıklanan gündemi desteklemektedir: (i) cinsiyete dayalı ücret uçurumu, kadın istihdamının sektörel yapısı ve eğilimleri, kayıtlı istihdamın önündeki engeller ve kadınların şirketlerdeki kariyerlerinin önündeki engeller gibi konularda tanıtılacak araştırmalar; (ii) interaktif web tabanlı portal, ulusal ölçekte uygulanan "Adım Adım Anadolu" kampanyası, özel sektör ile ortaklık platformları gibi araçlarla bilgi paylaşımı ve bilinçlendirme; ve (iii) kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi.

Ülke Ekonomik Memorandumu: Ticaret Dinamikleri ve Potansiyeli

Ülke Ekonomik Memorandumu şu anda hazırlanmaktadır ve Türkiye'nin ticaret performansını ve rekabet gücünü arttırabilecek politika seçeneklerini ve müdahaleleri ortaya koyacaktır. Üç temel hipotez test edilmektedir: (i) Türkiye'nin ticaret yapısı ekonomik büyümeye daha hassas hale getirilebilir ve ticaret ilişkileri geliştirilebilir; (ii) İhracat piyasalarının ve ürünlerinin çeşitlendirilmesi Türkiye'nin dış şoklara karşı risklerini azaltacaktır; ve (iii) ihracatta kalitenin ve sofistیکasyonun artırılması yoluyla, Türkiye ekonomik büyüme oranlarını yükseltebilir. Üç çıktı beklenmektedir: (i) bir ticaret sonuçları analizi ile Türkiye'nin ihracatının rekabetçilik düzeyi,

sofistikasyonu ve çeşitliliği ayrıntılı bir şekilde açıklanacaktır; (ii) şirket düzeyinde yapılacak bir analiz ile ticaretin önündeki kısıtlar ile ilgili bilgiler üretilecektir; ve (iii) seçilen makro ve mikro-ekonomik konular ile ilgili tematik çalışmalar, ticaret analizini ve şirket düzeyindeki analizi tamamlayacaktır (örneğin ticaret sonuçları ve politikaları ile işgücü piyasası sonuçları ve politikaları arasındaki bağlantılar ile ilgili çalışma). Çalışma tamamlandığında rapor Dünya Bankası Türkiye web sitesinde yayımlanacaktır.

Mali politikalar ekonomik büyümeye nasıl katkıda bulunuyor? - Türkiye'ye ilişkin bir Kamu Finansal İncelemesi

Türkiye'nin geçtiğimiz on yıldaki maliye politikaları ile ilgili devam etmekte olan bir analiz ile maliye politikalarının daha geniş makroekonomik etkilerinin –özellikle gelecekteki ekonomik büyümenin desteklenmesi bakımından- tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Elde edilen tanıtıl bilgilerin ve politika sonuçlarının, Kalkınma Bakanlığı'nın 2013 Orta Vadeli Kalkınma Stratejisine girdi sağlaması beklenmektedir. Genel vergi ve harcama düzeylerindeki ayarlamaların ve kamu maliyesi yapısının, özel tasarrufları yatırımları, istihdamı, üretkenliği ve gelecekteki büyümeyi ne ölçüde destekleyebileceğini değerlendirecektir. Çalışma kapsamında Kalkınma

Bakanlığı için orta vadeli planlamaya ve bu bağlamda maliye politikalarındaki değişikliklerin makroekonomik etkilerinin anlaşılmasına yönelik CGE modellemesinin kullanımına ilişkin kapasite oluşturulacaktır. Çalışma tamamlandığında rapor Dünya Bankası Türkiye web sitesinde yayınlanacaktır.

İkinci Eksene Katkıda Bulunmak: Eşitliğin ve Kamu Hizmetlerinin İyileştirilmesi

Program Odaklı Eğitim Dizisi I: Temel Eğitimde Kalitenin ve Eşitliğin Arttırılması

Türkiye dört odak alanında temel eğitimin kapsamını ve kalitesini iyileştirmeye yönelik bir kararlılık ortaya koymuştur: (i) erken çocukluk eğitimi; (ii) öğretmenler; (iii) finansman; ve (iv) bilgi. Hükümet öğretmen eğitim ve geliştirme sisteminin yeniden yapılandırılmasını Orta Vadeli Programa (OVP) dahil etmiştir. OVP şu anda alternatif finansman modellerinin geliştirilmesini içermektedir ve Hükümet özel sektörü kalite üzerinde odaklanarak eğitime yatırım yapmaya teşvik edecektir. 4+4+4 kanunu kapsamında, Hükümet dershanelerin okula dönüştürülmesi ve geri kalmış illere yönelik özel finansman yöntemlerinin geliştirilmesi üzerinde çalışmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim

alanında politika oluşturma ve karar verme süreçlerine daha iyi bilgi girdisi sağlamak amacıyla farklı paydaşlar tarafından kullanılabilir veri toplama süreçlerinin iyileştirilmesi ve modüllerin geliştirilmesi için çalışmalar yapmaktadır. Banka bu alandaki tartışmalara bilgi girdisi sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine ve Türkiye'deki diğer kilit kuruluşlar ile yakın işbirliği içerisinde bir Politika Notu hazırlamıştır. Başka analitik çalışmalar da devam etmektedir be bu kapsamda Türkiye'de eğitim kalitesinin iyileştirilmesindeki kilit etkenlerin anlaşılabilmesi için öğrenci değerlendirmelerinden (PISA ve TIMSS) yararlanılmaktadır.

Bakınız: [Türkiye'de Temel Eğitimde Kalite ve Eşitliğin Arttırılması: Zorluklar ve Seçenekler](#)

Program Odaklı Eğitim Dizisi II: Erken Çocukluk Eğitimi Programlarının İyileştirilmesi için Uçurumların Kapatılması

Türkiye erken çocukluk eğitimine ilişkin hedeflerine 9. Kalkınma Planında yer vermiştir.. Türkiye'nin Erken Çocukluk Gelişimi (EÇG) politikaları SABER-ECD analitik çerçevesi yoluyla değerlendirilmiştir. Türkiye, destekleyici ortam, yaygın uygulama ve kalite izleme bakımlarından Erken Çocukluk Eğitimi konusunda diğer ülkeler ile karşılaştırılmıştır. Türkiye orta-uzun vadede Gelişen ve Kurulu aşamadan ileri aşamaya geçmeyi planlamaktadır. Kalkınma Bakanlığı, farklı alanlardaki müdahaleleri entegre eden ve koordine eden ve EÇG için açık bir kurumsal çerçeve sunan kapsamlı bir EÇG stratejisi geliştirme konusunda kararlılığını belirtmiştir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı şartlı nakit transferi programını daha küçük çocukları da kapsayacak şekilde genişletmeyi düşünmektedir. Türkiye'de EÇG'nin önemi ile ilgili bilinç düzeyi yükselmiştir ve Şili, Brezilya, Rusya ve Polonya gibi başka ülkelerin deneyimlerinden de dersler çıkarılmaktadır. Banka'nın nu tartışmalara katkıda bulunan Erken Çocukluk Eğitimi ile ilgili raporu tamamlanmıştır ve Dünya Bankası web sitesinde yayınlanacaktır.

Üçüncü Eksene Katkıda Bulunmak: Sürdürülebilir Kalkınmanın Derinleştirilmesi

Türkiye Yeşil Büyüme: Uluslararası Alanda İfade Edilen ve Sunulan bir Vizyon

Türkiye 10. Ulusal Kalkınma Planı çerçevesinde ekonomisini daha yeliş hale getirme vizyonunu ifade etmiştir ve Haziran 2012’de gerçekleştirilen Rio+20 Konferansında bu vizyonunu sunmuştur. Banka, Türkiye’nin ekonomisini daha yeşil hale getirme vizyonuna bilgi girdisi sağlayacak bir dizi analitik faaliyet ve paydaş istişareleri kapsamında bir Yeşil Büyüme Politika Notunun hazırlanması için Kalkınma Bakanlığı ile birlikte çalışmıştır. Analitik çıktılar arasında şunlar bulunmaktadır: (i) Türkiye ekonomisinin stratejik sektörlerindeki yeşil politikalar bağlamında karşılaştırılmıştır (otomotiv, elektronik, beyaz eşya, demir-çelik, makine sanayii, inşaat ve tarım); ve (ii) Türkiye pilot ekonomik modelleme yoluyla yeşil politikaların (örneğin kirlilik vergileri, kaynak verimliliği ve yeliş üretimin teşvik edilmesi) büyüme, istihdam, maliye ve emisyon azaltımları üzerindeki etkileri konusunda daha iyi bilgilendirilmiştir. Banka’nın Politika Notu nihai hake getirilmektedir ve Banka web sitesinde yayımlanacaktır. Yeşil büyüme ile ilgili veri toplama ve analizinin derinleştirilmesine yönelik bir takip çalışması tartışılmaktadır.

Türkiye’nin Gıda Sanayiinin Gıda Güvenliği Bağlamında Modernizasyonu ve AB Standartları ile Uyumlaştırılması.

Türkiye, gıda sanayiinin AB standartlarına (Müktesebatın 12. Faslı) ve bölgesel ve uluslararası piyasalara uyumunun sağlanmasını amaçlayan Ulusal Gıda Sektörü Modernizasyon Planına yönelik olarak, gıda sanayii ve tarımsal üreticiler ile birlikte bir Boşluk Analizi hazırlamış ve bir Kılavuz Doküman geliştirmiştir. Finansman tahminlerinin, yeterlilik kriterlerinin ve spesifik kılavuz ilkelerin yer aldığı bu Plan güçlü bir operasyonel odağa sahiptir ve 4 ana ürün alanı üzerinde yoğunlaşmaktadır - balıkçılık, süt ürünleri, et ve hayvansal yan ürünler. İletişim kampanyaları ve kilit paydaşlar ve karar vericiler ile yapılan çalıştay ve savunuculuk istişareleri yoluyla gıda güvenliği konularındaki ulusal bilinç düzeyi yükseltilmiştir. Bu çalışmaların faydaları arasında rekabet gücünün yükseltilmesi, halk sağlığı risklerinin azaltılması, iç piyasa gereksinimlerinin karşılanması ve ihracat fırsatlarının artırılması yer almaktadır. Bu sonuçlar, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı (TKİB) ile yapılan üç yıllık yakın çalışma ve program odaklı teknik yardım sayesinde elde edilmiştir.

Ulusal Bir Havza Yönetim Stratejisi Oluşturulmuştur

Türkiye Ulusal Havza Yönetim Stratejisi (UHYS) hazırlık çalışmalarını tamamlamıştır ve AB ve diğer küresel yönetim standartlarına uygun olarak hidroelektrik santral projelerinin kümülatif çevresel etkilerinin ele alınmasına yönelik kurumsal çerçevenin ve uygulama kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik kılavuz ilkeler hazırlamıştır. Stratejinin geliştirilmesi kapsamında, doğal kaynak yönetiminde görev alan kilit kamu kurumları arasındaki geniş kapsamlı teknik istişarelerin ve STK’lar, üniversiteler, belediyeler, valilikler ve özel sektörün de aralarında bulunduğu diğer paydaşlardan elde edilen geri bildirimlerin yönetildiği yeni bir ulusal istişari koordinasyon süreci oluşturulmuştur. Ayrıca, HES’lerin çevresel etkileri ile ilgili bilinç düzeyi yükselmiştir ve Hükümet bu sorunların ele alınmasına ve su kurumlarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır. Banka, UHYS’nin tamamlanması amacıyla Ulusal Yönlendirme Komitesine program odaklı teknik yardım sağlamış ve aralarında Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı’nın da bulunduğu çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ve ilgili paydaşlar ile istişareler gerçekleştirmiştir. Banka kümülatif çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili bir Danışma Notu

ve uygulama kılavuzları geliştirmiştir. Olası bir yeni Su Havzaları Yönetim Projesi, seçilen su havzalarında UHYS'nin uygulanmasına yönelik destek sağlanması için fırsat sunacaktır.

Türkiye için Sürdürülebilir Şehirler

Türkiye dünyadaki en yüksek şehirleşme oranlarından birisine sahiptir. 1960 yılında nüfusun dörtte biri şehirlerde yaşarken bugün dörtte üçü şehirlerde yaşamaktadır ve şehirler bugün gayrisafi katma değer tahmini olarak yüzde 92'ini üretmektedir. Raporda, konut piyasaları, tıkanıklık yönetimi ve toplu taşıma ve zayıf şehir planlaması gibi konular üzerinde odaklanılarak, Türkiye'nin şehirleşmenin faydaların azami düzeyde yararlanabilmesi ve bununla ilişkili riskleri yönetebilmesi için aşması gereken politika zorlukları incelenmektedir. Şehirleşme İncelemesi (2013 MY) "Sürdürülebilir Şehirler" yatırım programının temelini oluşturacaktır. Hükümet'in yeni Ulusal Kentsel Gelişim Stratejisinin (KENTGES 2010) uygulanmasını desteklemek için Sürdürülebilir Şehirler Göstergeleri kullanılarak etkili bir Kentsel Veri Tabanı oluşturulmaktadır. Beklenen sonuçlar arasında, aşağıdaki konular ile ilgili politika önerileri bulunmaktadır: (i) bağlantının geliştirilmesi ve planlama
la şehir rekabetçiliğinin geliştirilmesi, (ii) akışkan kentsel arazi ve konut piyasaları, (iii) kentsel ulaşım müdahaleleri yoluyla hareketlilik, (iv) kurumlar arası koordinasyon, ve (v) şehirlere yönelik yenilikçi finansman seçenekleri. İnceleme Türkiye'nin şehirleşme politikasına ve daha sonraki olası "Sürdürülebilir Şehirler" yatırım programına katkıda bulunacaktır. Çalışma tamamlandığında İnceleme yayınlanacaktır.

II. TÜRKİYE: DEVAM EDEN PROJELER - IBRD

TÜRKİYE – KOBİ'LER İÇİN FİNANSMANA ERİŞİM PROJESİ-II Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay: 15 Haziran 2010

Yürürlük: 12 Ağustos 2010

Kapanış: 30 Eylül 2014

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

<i>Finansör</i>	<i>Finansman</i>
IBRD	500
Türkiye Hükümeti	
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	500

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD\$*:

<i>Finansör</i>	<i>Toplam</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullanılmayan</i>
IBRD	500	415,1	84,9

***21 Şubat 2013 itibarıyla.**

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ'ler) toplam işletme sayısı ve toplam istihdam içinde sahip oldukları önemli paydan dolayı Türkiye ekonomisinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'deki KOBİ'ler tüm işletmelerin yüzde 99'unu, istihdamın yüzde 80'ini ve yatırımların yüzde 45'ini oluşturmaktadır ve toplam katma değer in yüzde 57'sini oluşturdukları tahmin edilmektedir. Dolayısıyla, Türkiye'de güçlü bir KOBİ sektörü işsizliğin azaltılması ve üretimin, rekabet gücünün ve büyümenin artırılması gibi kilit amaçlara olumlu katkıda bulunacaktır.

Türkiye'deki KOBİ'ler hem Türkiye'deki büyük işletmelere hem de benzer ülkelerdeki KOBİ'lere göre daha yavaş büyümektedir. Finansmana erişim, orta ölçekli işletmeler tarafından büyümenin önündeki en büyük engel olarak algılanmaktadır. 2009 yılında, küresel kriz sonrasında, toplam krediler içinde KOBİ'lerin payı 5 puanlık bir düşüşle yüzde 20'nin biraz üzerine inmiştir, ancak 2010 ve 2011 yılında ekonominin güçlü bir şekilde büyümeye geçmesi ile birlikte tekrar toparlanmıştır. Aralık 2012 itibarıyla KOBİ'lerin toplam krediler içindeki payı yaklaşık yüzde 24,5 olmuştur.

Projenin amacı, üretim faaliyetlerinin ve istihdamın artırılmasına yönelik olarak Türkiye'deki KOBİ'lerin orta ve uzun vadeli finansmana erişimini genişletmek ve derinleştirmektir. Proje aynı zamanda halihazırda yetersiz hizmet verilen bölgelere kredi sağlanmasına yardımcı olacak ve böylelikle bu bölgelerin geri kalmasını önleyerek daha az gelişmiş ve daha fazla gelişmiş bölgelerdeki kredi ve üretim uçurumunun genişlemesini engelleyecektir.

Proje, KOBİ'lere ikraz edilmek üzere üç katılımcı borçluya üç ayrı kredi hattı sağlamaktadır: (i) Türkiye Kalkınma Bankası aracılığıyla özel perakende bankalar/leasing şirketleri tarafından KOBİ'lere kullanılacak olan 100 milyon ABD\$ tutarında bir toptan kredi hattı ; (ii) Ziraat Bankası tarafından perakende banka olarak doğrudan KOBİ'lere kullanılacak olan 200 milyon ABD\$ tutarında bir kredi hattı; ve (iii) Vakıf Bank tarafından perakende banka olarak doğrudan KOBİ'lere kullanılacak olan 200 milyon ABD\$ tutarında bir kredi hattı.

KOBİ-II projesi, ihracatçı işletmelere orta-uzun vadeli finansman sağlayan İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi dizisi ile desteklenmektedir.

Elde Edilen Sonuçlar:

- Proje kapsamında, 567 şirkete orta vadeli finansmana erişim imkanı sağlanmıştır.
- Projenin coğrafi kapsamı, özellikle Doğu ve İç bölgeler gibi yetersiz hizmet alan bölgeler olmak üzere Türkiye'nin çoğu bölgesini içine almaktadır.
- Kredi hattı yoluyla KOBİ'lere sağlanan kaynaklar, bu işletmelerin ciddi bir zorluk ile karşılaşmadan işlerini sorunsuz bir şekilde yürütmelerine ve uzun vadeli iş fırsatlarını güçlendirmelerine yardımcı olmuştur. Bu kredilerin kullanımı yoluyla 3.347 kişi için istihdam yaratıldığı tahmin edilmektedir.

Uygulayıcı Kuruluşlar:

TSKB, Ziraat Bankası ve Vakıf Bank.

TÜRKİYE - İHRACAT FİNANSMANI ARACILIK KREDİSİ (EFIL IV) PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay: 22 Mayıs 2008

Yürürlük: 19 Haziran 2008

Kapanış: 31 Aralık 2014

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

Finansör	Finansman
IBRD	900
Türkiye Hükümeti	
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	900

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD\$*:

Finansör	Toplam	Kullandırılan	Kullanılmayan
IBRD	900	841	59

*04 Mart 2012 itibariyle geçerli döviz kuru kullanılmıştır.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

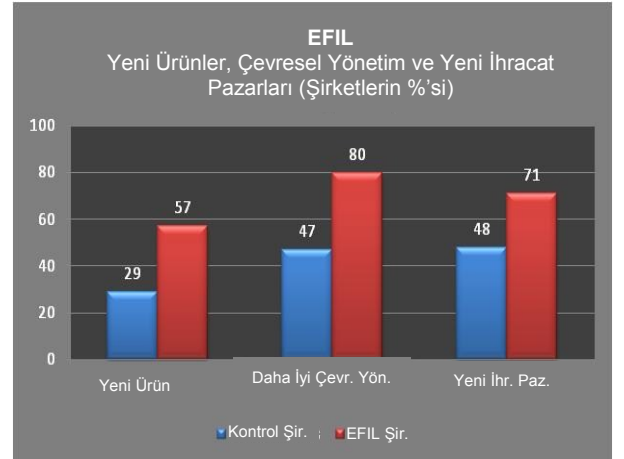
Dünya Bankası 1999 yılında birinci İhracat Finansmanı Aracılık (EFIL) projesi ile, ihracat şirketlerine orta vadeli finansman sağlamak üzere Türk finans sektörüne uzun vadeli kaynaklar sağlamaya başlamıştır. İhracatçı şirketler üzerindeki odaklanma, bunların döviz cinsinden borçlanma riskini karşılayabilmelerini sağlamıştır. Finansmana erişimdeki iyileşmeler rağmen, orta vadeli finansman bir zorluk olmaya devam etmiştir ve bu durum işletmelerin yatırımlarını ve finansal planlamalarını kısıtlamaktadır.

Ayrıca, Türkiye'deki finansal sektör kronik olarak uzun vadeli finansman eksikliğinden mustarıptir; dolayısıyla projeler finansal sektörün vade profilinin uzatılmasına yardımcı olmaktadır. Dördüncü EFIL projesi kriz Türkiye'de kendini göstermeye başlarken hazırlanmıştır ve proje ihracatçılara yönelik orta vadeli finansmanın geliştirilmesinde bankacılık sektörünü desteklemeye devam etmektedir. İlk krediler, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'na (TSKB) sağlanan 300 milyon ABD\$ eşdeğerinde ve Türk Eximbank'a sağlanan 300 milyon ABD\$ eşdeğerinde birer krediden oluşmaktaydı. Proje Kurul tarafından Nisan 2008'de onaylanmıştır ve kullanımlar 2009 mali yılında başlamıştır. Nisan 2011'de, proje etkilerinin daha da artırılması amacıyla TSKB'ye sağlanacak 300 milyon ABD\$ eşdeğerinde bir ek kredi onaylanmıştır. EFIL IV, Türkiye'deki orta ölçekli ihracatçılara sağlanan çok başarılı bir kredi hattı dizisinin dördüncüsünü oluşturmaktadır. Banka, likidite koşullarının iyileştiği ve makroekonomik koşulların istikrara kavuştuğu bu on yılın ortalarında KOBİ segmentini de kapsamına almıştır ve iki benzer proje ile (KOBİ ve KOBİ II) Türkiye'deki KOBİ'lere yönelik orta vadeli finansmanı desteklemektedir.

Projenin amacı; ihracatçı şirketlerin orta-uzun vadeli yatırım ve orta vadeli işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak ve finansal aracılığı derinleştirmektir. Proje üç bileşene sahiptir: (i) TSKB'ye sağlanan 600 milyon ABD\$ eşdeğerindeki bir kredi hattı. TSKB, uygun özel sektör ihracat şirketlerine ikraz edilmek üzere katılımcı finansal araclara orta vadeli finansman sağlamaktadır. (ii) Eximbank'a sağlanan 296 milyon ABD\$ eşdeğeri bir kredi hattı. Eximbank bu kaynak ile uygun ihracatçılara kredi sağlamaktadır. (iii) Eximbank'ın daha iyi risk yönetimi için kapasite oluşturma çalışmalarını desteklemek üzere sağlanan 4 milyon ABD\$.

Elde Edilen Sonuçlar

- Hedef şirketlerin ihracatı EFIL II kapsamında yüzde 117, EFIL III kapsamında yüzde 95 artmıştır (Türkiye genelindeki ortalama ihracat artışı %81'dir). Katılımcı olmayan şirketlerden oluşan bir kontrol grubu ile karşılaştırıldığında, EFIL III katılımcı şirketlerinin yeni ürünler geliştirme, çevresel yönetim uygulamalarını geliştirme ve yeni ihracat pazarlarına girme yeteneklerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. EFIL-IV'te ortalama bir katılımcı şirket sektörüne göre 14 puan daha iyi bir performans göstermiştir.
- Proje uygulaması oldukça ilerlemiştir: projeye toplam oniki finansal aracı katılmıştır ve 2011 yılında onaylanan ilave finansman kapsamında TSKB'nin kullandırım oranı yüzde 58 (önümüzdeki altı ayda hızla devam etmesi bekleniyor), başlangıçtaki finansman kapsamında Eximbank'ın kullandırım oranı ise yüzde 97'dir (toplamın yüzde 61'i Kasım 2011'de yeni sektörlerin de dahil edildiği yeniden yapılandırma sonrasında kullandırılmıştır). Tahsili gecikmiş kredilerin oranı miktar bazında yüzde 0,1, kredi sayısı bazında ise yüzde 2,1'dir.

Uygulayıcı Kuruluşlar:

Türk Eximbank ve TSKB.

TÜRKİYE – BELEDİYE HİZMETLERİ PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay : 23 Haziran 2005
Yürürlük: 18 Mayıs 2006
Kapanış: 31 Aralık 2014

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

<i>Finansör</i>	<i>Finansman</i>
IBRD	510
Türkiye Hükümeti	70
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	580

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD\$*:

<i>Finansör</i>	<i>Toplam</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullanılmayan</i>
IBRD	510	297	232

* Orijinal kredi 31 Aralık 2012 tarihinde kapanmıştır ve tüm planlanan yatırımlar tamamlandığından dolayı 4,3 milyon ABD\$ tutarındaki kullanılmayan miktar iptal edilmiştir.

** 12 Şubat 2013 itibarıyla.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Şu anda Türkiye'deki nüfusun % 70'inden fazlası kentlerde yaşamaktadır ve kentlerin ülkenin gayrisafı katma değerinin yaklaşık yüzde 90'ını oluşturduğu tahmin edilmektedir. Kentlerin ülkenin ekonomisi bakımından önemi ve hızlı kentleşme hızı su, sanitasyon ve katı atık yönetimi de dahil olmak üzere etkin belediye hizmetlerine olan talebin kritik öneminin altını çizmektedir. Uluslararası standartlarla uyumlu kaliteli belediye hizmetleri sunabilmek için yerel düzeyde yüksek oranda yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Projenin amacı, seçilen belediyelerde sürdürülebilir belediye hizmetlerini desteklemektir. Bu amaca ulaşabilmek için, proje: i) çevre ile su, atık su ve katı atık yönetim hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda belediye altyapısının geliştirilmesine; ii) belediye şirketlerinin mali durumunun ve operasyonel verimliliğinin güçlendirilmesine; ve iii) İller Bankası'nın (İB) kurumsal anlamda güçlendirilmesine destek sağlamaktadır. Proje sonucunda, su, atık su ve katı atık yatırımlarının çevre ve insan sağlığını iyileştirmesi ve böylelikle vatandaşlara daha güvenli ve güvenilir belediye çevre hizmetlerinin sunulmasını sağlaması beklenmektedir. İller Bankası'nın finansal ve bankacılık kapasitesinin zaman içinde güçlendirilmesi beklenmektedir; bu daha geniş bir belediye reform programına daha etkin bir şekilde yardımcı olacak ve kaynakların daha etkili bir şekilde tahsis edilmesini sağlayacaktır.

Elde Edilen Kilit Sonuçlar:

- Hedeflenen şehirlerde gelir getirmeyen su oranları önemli ölçüde azaltılmıştır. 2011 sonu itibarıyla Asat'ta (Antalya) su kayıpları %52'den %44'e, Kütahya'da %69'dan %36'ya ve Elbistan'da %65'ten %32'ye düşürülmüştür.
- Ülkenin çeşitli bölgelerindeki 8 şehirde yaşayan 870.000'den fazla hanehalkı, ilk kez belediye su şebekesine bağlanmıştır. Kanalizasyon hizmetleri bazı şehirlerde ciddi bir şekilde artmıştır. Örneğin Ilıca'da, kanalizasyon şebekesine bağlı şehir nüfusunun yüzdesi 2006 yılında yüzde 40 iken, proje kapsamında yapılan yatırımlar sayesinde 2011 sonu itibarıyla yüzde 88'e, Antalya'da ise yüzde 43'ten yüzde 57'ye çıkmıştır.
- Gelibolu ve Bergama'da, yıllık toplam 54.000 ton kapasiteye sahip katı atık düzenli depolama tesisleri kurulmuştur.
- Eğitim ve özelleştirilmiş kapasite oluşturma faaliyetleri yoluyla İller Bankası'nın ve belediye personelinin kapasitesi geliştirilmiştir. İller Bankası proje yönetim ekibine sağlanan eğitimin adam-gün rakamı 2011 sonu itibarıyla 231'den 1.011'e yükseltilmiştir. Belediye Hizmetleri Projesi Yönetim Birimi (PYB) personeline sağlanan eğitimdeki artış da önemlidir: 86'dan 164 adam-gün'e.

Uygulayıcı Kuruluş:

Borçlu olarak İller Bankası ve alt borçlular olarak 15 belediye veya belediye hizmet şirketi. İSKİ İller Bankası ile imzaladığı alt kredi anlaşmasını iptal etmiştir. İller Bankası ekibi kullanılmayan miktarı başka bir belediyeye aktarmak için çalışmalar yapmaktadır.

TÜRKİYE – ÖZEL SEKTÖR YENİLENEBİLİR ENERJİ VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay : 28 Mayıs 2009 (Ek Kredi Onay Tarihi: 22 Kasım 2011)

Yürürlük: 12 Ağustos 2009 (Ek Kredi Yürürlük Tarihi: 19 Ocak 2012)

Kapanış: 31 Aralık 2016

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

<i>Finansör</i>	<i>Finansman</i>
IBRD	1.000
Diğer Donörler (Temiz Teknoloji Fonu)	100
Borçlular (TKB ve TSKB)	700
Toplam Proje Maliyeti	1.800

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD\$*:

<i>Finansör</i>	<i>Toplam</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullanılmayan</i>
IBRD	1.100	762	341

*07 Şubat 2013 itibariyle.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye, linyit dışında yeterli yerli enerji kaynaklarına sahip değildir. ve elektrik üretiminin çoğunluğunu ithal doğal gaz ile gerçekleştirmektedir. Türkiye'nin ithal yakıtlara olan bağımlılığını ve sera gazı emisyonlarını azaltmak için, Hükümet özel sektörü ülkenin yüksek düzeydeki yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmaya teşvik etmektedir. Bunlar temel olarak hidro ve rüzgardan oluşmaktadır, ancak jeotermal, biyokütle ve güneş gibi daha küçük kaynaklar da mevcuttur. Hükümet'e yardımcı olmak için, Dünya Bankası 2004 yılında, özel bir banka olan Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) ve bir kamu bankası olan Türkiye Kalkınma Bankası (TKB) tarafından uygulanan bir Yenilenebilir Enerji Kredisi sağlamıştır.

Devam etmekte olan proje, bir önceki projenin devamı niteliğindedir ve daha geniş bir faaliyet yelpazesini kapsamaktadır. Enerji verimliliği ile ilgili alt projeleri finanse etmektedir ve yenilenebilir enerji teknolojilerini ve enerji verimliliğini destekleyen Temiz Teknoloji Fonu'ndan imtiyazlı finansman da içermektedir. Proje Eylül 2011'de yeniden yapılandırılarak çevresel koruma önlemleri kapsamı, bir nehir üzerinde inşa edilen çoklu hidroelektrik santral projelerinin kümülatif çevresel etkisinin değerlendirilmesini de içerecek şekilde genişletilmiştir. Ayrıca, projenin fon tahsis, ileri yenilenebilir enerji teknolojileri ve enerji verimliliği yatırımları üzerinde daha fazla odaklanılmasını teşvik etmek için yeniden düzenlenmiştir. Yeniden yapılanımdırma sonrasında 500 milyon ABD\$ tutarında bir ek finansman 22 Kasım 2011 tarihinde onaylanmıştır.

Projenin amacı özel sektör mülkiyetindeki ve işletmesindeki yerli yenilenebilir kaynaklara dayalı enerji üretimini arttırmaya, enerji verimliliğini arttırmaya ve bu şekilde sera gazı emisyonlarını azaltmaya yardımcı olmaktır.

Elde Edilen Sonuçlar: Projenin, yerli enerji kaynaklarının kullanımı yoluyla Türkiye'nin enerji arz güvenliğini arttırması beklenmektedir. Aynı zamanda yeni fosil yakıtlı santrallerin yapımı yerine yenilenebilir ve enerji verimli tesislerin inşası yoluyla sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yardımcı olması da beklenmektedir. Hidroelektrik santrallerin (yeni üretim tesislerinin çoğu hidroelektrik santraldır) kurulduğu yerler genellikle uzak, dağlık ve yoksul bölgeler olduğundan dolayı, projenin uzak ve yoksul bölgelerde nispeten yüksek sayıda istihdam yaratması beklenmektedir. Finansal Aracılar kapasitenin gelişmesi ile birlikte, enerji verimliliği projenin odak alanı olmaya başlamıştır.

IBRD ve CTF kaynaklarından, Ağustos 2012 itibariyle toplam kapasitesi 969 MW'ı bulan yenilenebilir enerji projeleri finanse edilmiştir ve inşa halindedir. Çoğunluğu hidroelektrik projesi olmakla birlikte, proje aynı zamanda 6 rüzgar projesini ve 1 jeotermal projesini finanse etmiştir. Ayrıca, bugüne kadar 20 adet enerji verimliliği finanse edilmiştir –bunlar kağıt, petrokimya, plastik ve demir-çelik gibi sektörlerdedir. Bugüne kadar finanse edilen projelerin yılda 3,3 milyon ton sera gazı emisyon azaltımı sağlaması beklenmektedir. Dokuz küçük HES (10 MW'dan küçük), 6 rüzgar, 1 jeotermal ve 20 enerji verimliliği projesi için CTF finansmanından yararlanılmıştır.

Uygulayıcı Kuruluşlar:

Türkiye Kalkınma Bankası (TKB) ve Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB). Diğer kilit kurumlar arasında; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı yer almaktadır.

Kilit Kalkınma Ortakları arasında, enerji verimliliği ile ilgili teknik yardım sağlayan UNDP, AFD ve KfW yer almaktadır.

TÜRKİYE – GÜNEYDOĞU AVRUPA ENERJİ TOPLULUĞU (ECSEE) APL6 PROJESİ
Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay : 30 Ağustos 2010

Yürürlük: 15 Aralık 2010

Kapanış: 31 Aralık 2015

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

<i>Finansör</i>	<i>Finansman</i>
IBRD	220
TEİAŞ	20
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	240

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD\$ *:

<i>Finansör</i>	<i>Toplam</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullanılmayan</i>
IBRD	220	61,2	160,6*

* Eylül 2012 itibarıyla.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir .

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye, (i) ekonomik kalkınma ve sosyal istikrar için gerekli olan istikrarlı ve sürekli enerji arzını sağlamak amacıyla elektrik üretimine ve şebekelerine yatırımların çekilmesi, (ii) sınır ötesi ticarete ve AB piyasası içinde entegrasyona olanak tanıyacak entegre bir enerji piyasasının oluşturulması; (iii) arz güvenliğinin artırılması; (iv) bölgede enerji arzı ile ilişkili çevresel durumun iyileştirilmesi; ve (v) bölgesel düzeyde rekabetin artırılması ve ölçek ekonomilerinden yararlanılması amacıyla, istikrarlı bir düzenleme ve piyasa çerçevesi oluşturmak için 2005 yılında kurulan Güneydoğu Avrupa Enerji Topluluğu'nun (ECSEE) bir parçasını oluşturmaktadır. Banka, Güneydoğu Avrupa'da enerji ticaretine ilişkin Mart 2004 tarihli Strateji Belgesi ve 27 Ocak 2005 tarihinde onaylanan ECSEE Uyarlanabilir Program Kredisi (APL) dizisi gibi çeşitli yollarla bu amaçları desteklemektedir. ECSEE APL programının amacı, öncelikli yatırımların uygulanması yoluyla Güneydoğu Avrupa'da işleyen bir bölgesel elektrik piyasasının geliştirilmesini ve bu bölgesel elektrik piyasasının Avrupa Birliği dahili elektrik piyasasına entegrasyonunu sağlamaktır. Bunlar arasında; (i) elektrik piyasalarının ve (ii) elektrik üretim, iletim ve dağıtım alanlarında elektrik sistemi operasyonlarının desteklenmesi ve kurumsal gelişim/sistem geliştirme ile proje hazırlık ve uygulama faaliyetlerine teknik yardım sağlanması yer almaktadır.

Türkiye ECSEE APL6 projesinin kalkınma amacı; Türkiye'deki elektrik iletim sisteminin kapasitesini ve güvenilirliğini yükseltmeye ve yenilenebilir enerji kapasitesini sisteme entegre etme becerisini arttırmaya yardımcı olmaktır. APL6, daha önce APL 2 ve 3'ün sistem güçlendirme ve genişletme alanında finanse ettiği öncelikli yatırımları desteklemeye devam etmektedir.

Proje, Türkiye'de istikrarlı ve güvenli bir elektrik piyasası oluşturmaya ve bölgesel ticaret koşullarını sağlamaya yönelik öncelikli yatırımları finanse etmektedir. Ayrıca, proje iç piyasa uygulamasına ve bu piyasanın Avrupa piyasası ile entegrasyonuna yönelik danışmanlık ve yatırım desteğini de sürdürecektir.

Elde Edilen Sonuçlar: Proje kapsamındaki öncelikli yatırımların büyük bir kısmı başarılı bir şekilde tamamlanmış ve işletmeye girmiş durumdadır; birkaç tanesi ise 2013'ün ilk çeyreğinde tamamlanacaktır. Tamamlanan projeler arasında; Gün Öncesi Piyasası ve Dengeleme sistemleri, Otomatik Sayaç Okuma Sistemi, beş adet büyük GIS trafo merkezi, sistemdeki kritik trafo merkezlerini birbirine bağlayan iki yeraltı kablo hattı, üç Bölgesel Kontrol Merkezinin yapımı ve 75 uzaktan ölçüm ünitesinin kurulumu yer almaktadır. Tüm bu projeler, ülkedeki artan enerji ihtiyaçlarına cevap vermek, elektrik arzının güvenilirliğini arttırmak, yeni kent merkezlerine elektrik arzını sağlamak ve sürdürülebilir yenilenebilir enerjinin şebekeye entegrasyonuna yönelik önemli bir çaba olarak iletim sisteminin geliştirilmesi amacıyla iletim şebekesinin genişletilmesine yönelik önemli çabalaradır.

Uygulayıcı Kuruluşlar:

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ). Diğer yakın ortaklar arasında **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı** yer almaktadır.

TÜRKİYE – ELEKTRİK DAĞITIM REHABİLİTASYON PROJESİ
Son Güncelleme: Eylül 2012

Önemli Tarihler:

Onay: 19 Nisan 2007

Yürürlük: 21 Mart 2008

Kapanış: 31 Aralık 2012

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

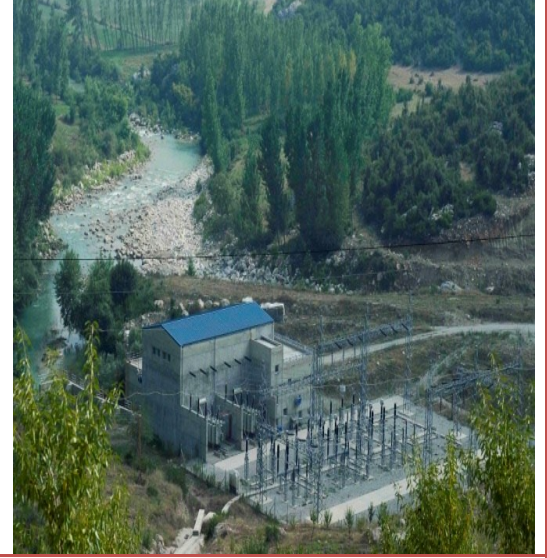
<i>Finansör</i>	<i>Finansman</i>
IBRD	269.4
Türkiye Hükümeti	75
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	344.4

Dünya Bankası kullandırımları, milyon ABD\$ *:

<i>Finansör</i>	<i>Toplam</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullanılmayan</i>
IBRD	269,4	99,9	161,85

***6 Eylül 2011 itibarıyla.**

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye hızlı bir kentleşme yaşamaktadır ve bunun sonucunda elektrik talebi artmaktadır. Aynı zamanda, elektrik dağıtım yatırımları sistem ihtiyaçlarına ayak uyduramamıştır. Daha fazla yatırıma ve sistem verimliliğine duyulan ihtiyaç karşısında, dağıtım şebekesi rehabilite edilmektedir ve güçlendirilmektedir, ve özel sektör katılımı teşvik edilmektedir. Elektrik dağıtım sistemi, 2008 yılına kadar 20'si Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'ne (TEDAŞ) ait olan 21 bölgesel dağıtım şirketi tarafından işletilmekteydi. O zamandan bu yana, bölgesel dağıtım şirketlerinin çoğu özelleştirilmiştir ve bunların özel sektör sahipleri dağıtım sisteminin yönetimini ve işletmesini kademeli olarak devralmıştır.

Projenin amacı, elektrik dağıtım şebekesi rehabilitasyon ve genişletme programının uygulanmasını destekleyerek Türkiye'deki tüketicilere elektrik arzının güvenilirliğini arttırmaktır. Proje, Banka'nın şu anda Türkiye'deki elektrik sektörüne yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve elektrik iletim ve dağıtım alanlarında sağlamakta olduğu genel desteğin bir parçasıdır. Proje; (i) orta ve yüksek voltaj dağıtım şebekesinin rehabilitasyonunu ve genişletilmesini ve (ii) uygulamanın denetlenmesi ve performansın izlenmesi hususlarında teknik yardım sağlanmasını desteklemektedir. Böylece, proje kritik alanlardaki dağıtım sisteminin geliştirilmesine destek olacak, arz kesintilerini azaltacak, kapasiteyi arttıracak ve özelleştirme potansiyelini arttıracaktır. Ayrıca, yatırımlar, dağıtım şebekesinin güvenlik yönetmeliklerine daha uygun hale gelmesini sağlayacaktır.

Elde Edilen Sonuçlar:

- Proje kapsamında hedeflenen 7 bölgesel dağıtım şirketinde tahsilat verimliliğinde artış
- Proje kapsamında hedeflenen 7 bölgesel dağıtım şirketine bağlı tüketicilerin yaşadığı elektrik kesintilerinin sayısında ve süresinde azalma
- Artan talebe cevap vermek için hedeflenen bölgelerde hizmete konulan yeni yük kapasitesi

Uygulayıcı Kuruluşlar:

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ).

Kilit kalkınma ortakları arasında, paralel olarak benzer bir projeyi finanse eden Avrupa Yatırım Bankası (AYB) yer almaktadır.

TÜRKİYE - GAZ SEKTÖRÜ GELİŞTİRME PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay : 29 Kasım 2005

Yürürlük: 7 Mart 2006

Kapanış: 31 Aralık 2012

Rakamlar milyon ABDS olarak verilmiştir *:

Finansör	Finansman
IBRD	325
Türkiye Hükümeti	388
Toplam Proje Maliyeti	713

Dünya Bankası kullandırımları, milyon ABDS *:

Finansör	Toplam	Kullandırılan	Kullanılmayan
IBRD	325	225,9	99,1

*11 Şubat 2013 itibarıyla.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Sınırlı yurt içi doğal gaz rezervine sahip olan Türkiye, kullandığı doğal gazın % 98'ini yurt dışından ithal etmektedir. 1987 yılında ilk kullanılmaya başlandığından bu yana Türkiye'deki doğal gaz tüketimi yıllık ortalama % 24 düzeyinde bir artışla hızlı bir şekilde yükselmiştir –özellikle çevresel açıdan sürdürülebilir olmayan yerli linyitin kullanımını azaltmanın bir yolu olarak. Gazın en büyük kullanıcısı elektrik üretim sektörüdür (yüzde 51); bu sektörü sanayi (yüzde 32) ve konut (yüzde 17) sektörleri takip etmektedir. Kentleşmenin artması (ve artan elektrik ve ısınma ihtiyacı) ile birlikte, doğal gaz talebinin orta vadede hızla büyümeye devam etmesi beklenmektedir.

Türkiye gaz arzını özellikle Rusya'dan -bir tanesi Bulgaristan üzerinden ve diğeri de Karadeniz'in altından geçen iki boru hattı ile- elde etmektedir. İran (boru hattı ile), Azerbaycan (boru hattı ile), Cezayir ve Nijerya ile spot tedarikçiler (sıvılaştırılmış doğal gaz – LNG – şeklinde) diğer önemli tedarikçiler arasında yer almaktadır. Türkiye 2011 yılında 44 milyar metreküp doğal gaz ve LNG ithal etmiştir.

Benzersiz coğrafi konumu, Türkiye'yi Avrupa ana kıtasına gaz ihracatında önemli bir gaz geçiş ülkesi haline getirmiştir. Büyüyen yurt içi gaz talebine ek olarak, Türkiye'nin bir geçiş ülkesi olarak bu rolünün, orta vadede doğal gaz piyasası ekonomisine yön verme olasılığı yüksektir.

Projenin amacı, kritik derecede ihtiyaç duyulan gaz depolama ve şebeke altyapısını oluşturmak ve BOTAS'a mali açıdan sürdürülebilir ve ticari bir şekilde yönetilen bir şirket olarak işletme faaliyetlerini güçlendirmesinde destek sağlamak suretiyle Türkiye'deki gaz arzının güvenilirliği ve istikrarının artırılmasıdır.

Projenin şu bileşenleri bulunmaktadır: (i) Orta Anadolu'nun güneyinde bir tuz gölü olan Tuz Gölü yakınlarında bir yer altı tuz oluşumu içinde yer alan Yeraltı Gaz Depolama Tesisi. Tesis tamamlandığında, yaklaşık 960 milyon metre küp işleyen ve 460 milyon metre küp tampon gaz kapasitesine sahip olacaktır. Tesisin, 20 gün boyunca günde 40 milyon metre küp gaz sağlama kapasitesi olacak ve 25 günlük bir süre boyunca günde 30 milyon metre küp oranında gazın tesise yeniden doldurulması mümkün olacaktır. (ii) Şebekenin Genişletilmesi: Proje, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAS) için Erzincan kompresör istasyonunu finanse edecektir. Bu istasyona, var olan ve yeni kaynaklardan Türkiye'ye ithal edilmesi beklenen artan miktarlarda gazın iletilmesinde ihtiyaç duyulmaktadır. (iii) Proje Sahibinin mühendislerine yönelik teknik danışmanlık desteği ve çevresel izleme çalışmaları.

Elde Edilen Sonuçlar: Proje teknik bakımdan ve satın alma bakımından oldukça yenilikçi ve zorludur; dolayısıyla ihale aşamasının tamamlanması başlangıçta öngörülenden çok daha fazla zaman almıştır. Bununla birlikte, sözleşmeler şu anda iyi bir şekilde uygulanmaya devam etmektedir. Depolama sahasındaki inşaat çalışmaları 2011 yılında başlamış ve proje uygulamasındaki etkileyici ilerleme sayesinde kullanımlar 2012 yılında hız kazanmıştır. Projenin tamamlanması 8 yıl alacaktır. Erzincan kompresör istasyonunun inşaat çalışmaları ileri bir aşamaya ulaşmıştır ve 2013 ortasına kadar tamamlanması beklenmektedir. Depolama projesi tamamlandıktan sonra, Türkiye'nin Tuz Gölü sahasında depolama kapasitesini genişletmeye devam etmesi beklenmektedir -10-12 milyar metreküp depolama potansiyeli mevcuttur.

Depolama projesi, özellikle talebin en yüksek seviyeye ulaştığı kış aylarında Türkiye'nin gaz arz güvenliğini arttırmasına yardımcı olacağından, "al ya da öde" koşullu sözleşmelerden doğabilecek cezaları önleyeceğinden ve yeni transit kapasiteleri geliştireceğinden dolayı kritik öneme sahiptir. Tuz domlarında gaz depolama nispeten benzersiz uygulamadır ve örneğin ABD gibi çok az ülke bu gibi tesislere sahiptir.

Uygulayıcı Kuruluş:

Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAS).

TÜRKİYE İSTANBUL DEPREM RİSKİNİ AZALTMA VE ACİL DURUM HAZIRLIK PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay: May 26, 2005

Yürürlük: 03 Şubat 2006

Kapanış: 31 Aralık 2014

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *

Finansör	Finansman
IBRD	550.0
Türkiye Hükümeti	
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	550.0

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD\$ *:

Finansör	Toplam	Kullandırılan	Kalan
IBRD	550,0	445	137

* 12 Şubat 2013 itibarıyla.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

İSMEP projesi kapsamında Avrupa Yatırım Bankası (EIB) ve Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası (CEB) paralel finansman sağlamaktadır.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye depremlere karşı oldukça hassas bir ülkedir. 1999 yılında meydana gelen Marmara depreminde 17.000'in üzerinde insan hayatını kaybetmiştir. Depremin ekonomik etkisi yaklaşık 5 milyar dolar, yani GSMH'nin yaklaşık %2,5'i kadardır. İstanbul, Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunması, yüksek nüfusu ve ticari/sanayi yoğunluğundan dolayı depreme karşı özellikle hassastır. Eğer İstanbul yakınlarında bir deprem olursa, bu depremin insanlar üzerindeki etkileri ve sosyal, ekonomik, ve çevresel etkileri Marmara Bölgesi'ndeki depremden çok daha fazla olacaktır; çünkü İstanbul kıtalar arası öneme sahip bir merkezdir ve yaklaşık 15 milyon kişiyi barındırmaktadır. İstanbul'un sosyal, ekonomik, kültürel ve finansal hayatında bir kesinti yıllarca hissedilecektir.

Projenin amacı, afet yönetimine ve acil durum müdahalelerine yönelik kurumsal ve teknik kapasitenin geliştirilmesi, kritik kamu binalarının depreme karşı güçlendirilmesi ve bina yönetmeliklerinin daha iyi uygulanmasını sağlayacak önlemlerin desteklenmesi yoluyla İstanbul şehrinin olası bir depreme karşı hazırlık durumunu iyileştirmektir.

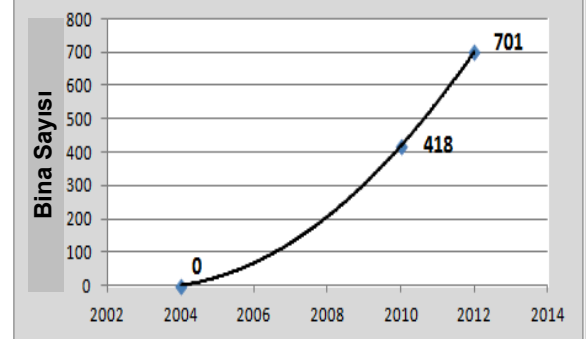
Elde Edilen Sonuçlar:

- 750.000'den fazla öğrenciye ve öğretmene hizmet veren okullar ve yıllık yaklaşık 1 milyon hastaya hizmet veren hastaneler/klinikler de dahil olmak üzere 702 kamu binası depreme karşı güçlendirilmiş veya yeniden inşa edilmiştir
- Yedek Afet Yönetim Merkezi faaliyete geçmiştir ve İstanbul Valiliğinin ana Afet Yönetim Merkezi'nin inşaatı tamamlanmıştır.
- Türkiye'de bir ilk olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetkisi altında İstanbul'daki kültürel miras niteliğindeki binaların dijital bir envanteri çıkarılmıştır ve İstanbul'da üç adet tarihi binanın güçlendirilmesine ve korunmasına ilişkin projeler hazırlanmıştır.
- Kamuoyu Bilinçlendirme ve Semt Gönüllüleri programları yoluyla 450.000 kişi afete hazırlık konusunda eğitilmiştir ve tahmini olarak 5 milyon kişiye sosyal ve genel medya yoluyla ulaşılmıştır.
- Proje kapsamında, ülke çapında 3.630 mühendis depreme karşı güçlendirme yönetmeliği hakkında eğitilmiştir ve pilot belediyeler olarak seçilen Pendik ve Bağcılar belediyeleri vatandaşlarına e-Hizmet sunan ilk belediyeler olmuştur.

Uygulayıcı Kuruluş:

Proje Koordinasyon Birimi yoluyla İstanbul İl Özel İdaresi.

İSMEP – Güçlendirilen/Yeniden İnşa Edilen Kamu Binaları

TÜRKİYE – DEMİRYOLLARI YENİDEN YAPILANDIRMA PROJESİ
Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay : 9 Haziran 2005

Yürürlük: 19 Haziran 2006

Kapanış: 31 Aralık 2013

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir:

<i>Finansör</i>	<i>Finansman</i>
IBRD	184,7
Türkiye Hükümeti	36,3
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	221

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon Euro*:

<i>Finansör</i>	<i>Toplam</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullanılmayan</i>
IBRD	184,7	129,6	54,1

***06 Şubat 2013 itibarıyla.**

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye'nin, Avrupa ve Asya arasında bir köprü olarak jeopolitik konumu, ulaşım sektörünün bölgenin ekonomik kalkınması açısından son derece önemli bir yere sahip olmasına yol açmaktadır. Türkiye, hem bir geçiş ülkesi hem de yük taşımacılığında bir çıkış ve varış noktası olarak rolü ulaştırma üzerindeki odağı oldukça önemli kılmaktadır. Ulaştırma sektörünün yeniden yapılandırılması iki sebepten dolayı oldukça zorludur: (i) en ideal ulaşım yöntemlerinin dağılımı ve demiryollarının geleceği ile ilgili stratejik kararların alınması gerekmektedir ve (ii) Türkiye'nin yakın gelecekte AB'ye girmesinin kolaylaştırılması amacıyla, TCDD'nin yeniden yapılandırılmasının kapsam ve hızı, AB "müktesebatına" uygun olarak dikkatli bir şekilde değerlendirilmelidir.

Proje, bir Uyarlanabilir Program Odaklı Kredi (APL) Programının ilk aşamasını oluşturmaktadır ve amacı demiryolu faaliyetlerinin mali sürdürülebilirliğinin, verimliliğinin ve etkililiğinin iyileştirilmesidir. Projenin spesifik amaçları şunlardır: (i) Kapasite artırımı ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi yoluyla Mersin-Toprakkale ve Yenice-Boğazköprü hatlarında demiryolu faaliyetlerinin etkililiğini arttırmak; ve (ii) zarar ederek işleyen kamu hizmetleri ve altyapı erişim fiyatlandırması için finansal açıdan sürdürülebilir sözleşme düzenlemelerinde deneyimin geliştirilmesi yoluyla Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi'nin (TCDD) yeniden yapılandırılmasına zemin hazırlamaktır.

Elde Edilen Sonuçlar: Proje kamu hizmet sözleşmeleri ve altyapı erişim fiyatlandırması ile ilgili reform amaçlarına ulaşmaktadır. TCDD ve Hazine 22009 yılında bir Kamu Hizmet Yükümlülüğü (KHY) pilot uygulaması gerçekleştirmiştir ve hizmet gerekliliklerini ve sınırlı sayıdaki trenler için ödenecek tazminatı kapsayan bir anlaşma oluşturmuşlardır. Bu anlaşma daha sonra daha da genişletilerek optimize edilmiş hizmeti kapsayan taslak bir KHY sözleşmesi hazırlanmıştır. TCDD, AB'de demiryolu işletmelerinin hizmetlerini, fiyatlarını ve rekabet içindeki demiryolu işletmelerinin demiryolu altyapısına hangi koşullarda erişebildiklerini tanımladıkları bir şebeke bildiriminin hazırlanması için 2009 yılında bir pilot çalışma gerçekleştirmiştir. Demiryolu hatlarının modernizasyonuna yönelik faaliyetler 2009 yılının sonlarında başlamıştır ve ilk grup istasyonun Şubat 2013'te işletmeye alınması beklenmektedir. Demiryolu hatları üzerindeki altyapı yatırımları tamamlandığında, liman trafiğinin karayolundan ziyade daha fazlasının demiryolu ile sağlanabilmesi amacıyla, Mersin limanına gidiş/dönüş yönündeki demiryolu hatlarındaki tıkanıklığın giderilmesinde önemli faydalar sağlaması beklenmektedir. Projenin, yük trafiğini çekerek ve şebeke yoğunluğunu iyileştirerek demiryollarına finansal açıdan katkıda bulunması beklenmektedir. Proje aynı zamanda TCDD'nin ticari ve piyasaya yönelik bir demiryoluna dönüşmesini desteklemektedir. Zaman içerisinde, bu durum, hem yolcu hem de yük hizmetlerinin iyileşmesini sağlayacaktır. Ayrıca, demiryollarının sübvansiyon ihtiyacını da azaltarak kamu fonlarının başka amaçlarla kullanılmak üzere serbest kalmasını sağlayacaktır.

Uygulayıcı Kuruluş:

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD).

Kilit Kalkınma Ortakları arasında, demiryolu reform çabaları için TCDD'ye finansman sağlayan Avrupa Birliği de yer almaktadır.

TÜRKİYE – SAĞLIK SEKTÖRÜNÜN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA DESTEK PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay: 11 Haziran 2009

Yürürlük: 29 Eylül 2009

Kapanış: 31 Temmuz 2013

Rakamlar milyon ABDS olarak verilmiştir *:

Finansör	Finansman
IBRD	75,1
Türkiye Hükümeti	
Diğer Donörler	
Toplam Proje Maliyeti	75,1

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABDS *:

Finansör	Toplam	Kullandırılan	Kullanılmayan
IBRD	75,1	35,2	39,9

*Şubat 2013 itibariyle.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

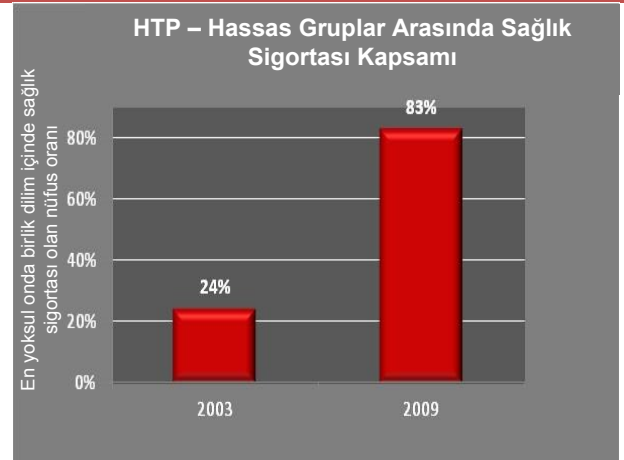
Projenin Geçmişi ve Amaçları:

2003 yılında Türkiye Hükümeti, Türkiye'nin sağlık göstergelerini diğer orta gelirli ülkeler ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkeleri ile aynı seviyeye getirmek amacıyla tasarlanan 10 yıllık bir sağlık reformu girişimi olan Sağlıkta Dönüşüm Programını başlattı. Programın başlatıldığı zaman, Türkiye'nin sağlık finansman sistemi, verimsizliğe ve eşitsizliğe katkıda bulunan dağınık bir yapıya sahipti ve yoksulların sigortalılık oranı çok düşüktü. Kırsal bölgelerde sağlık hizmetleri çok pahalıydı ve erişim zordu. Dünya Bankası, Hükümet'in Sağlıkta Dönüşüm Programını iki aşamalı bir yaklaşım ile desteklemektedir. Birinci aşama, Sağlıkta Dönüşüm Projesi yoluyla, aile hekimliği modelinin uygulamaya konulmasını desteklemiş ve Sağlık Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu'nda sağlık sigortası kapsamının genişletilmesine ve aile hekimliği hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik kapasite oluşturulmasına yardımcı olmuştur.

İkinci aşama, devam etmekte olan Sağlık Sektörünün Yeniden Yapılandırılmasına Destek Projesi yoluyla, hastane özerkliğini arttırmayı, aile hekimliği hizmetlerini yaygınlaştırmayı, ve performans yönetimi ile performansa dayalı ödeme girişimlerini daha da güçlendirmeyi amaçlayan reformları desteklemektedir.

Elde Edilen Sonuçlar:

- 2003 yılında nüfusun en düşük gelirli onda birlik diliminin %24'ü sağlık sigortasına sahip iken, 2009 yılında bu oran %81'e yükselmiştir.
- 2003 yılında 15 pilot ilde aile hekimliğine kayıtlı nüfus sıfır iken, 2010 yılında nüfusun tamamı kayıtlıdır.
- Birinci basamak sağlık hizmetlerinden yararlanma düzeyi yükselmiştir; 2008 yılında kişi başına poliklinik ziyareti 2,1 iken, 2011 yılında bu rakam 3,3'e yükselmiştir.
- Aile hekimliğinin uygulandığı illerde hastaların birinci basamak sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı 2004 yılında yüzde 69 iken 2012 yılında yüzde 89,8'e yükselmiştir.
- Kamu hastanelerinde hastaların sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı 2003 yılında yüzde 41 iken, 2011 yılında yüzde 76'ya yükselmiştir.
- Sosyal güvenlik sistemleri birleştirilmiştir ve tüm kamu hastaneleri Sağlık Bakanlığı'na devredilmiştir; böylelikle insanlar nerede tedavi olacaklarını kendileri tercih edebilmektedirler.

Uygulayıcı Kuruluşlar:

Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu.

TÜRKİYE: ANADOLU SU HAVZALARI REHABİLİTASYON PROJESİ (GEF VAKIF FONU)

Önemli Tarihler:

Onay: 1 Haziran 2004

Yürürlük: 21 Aralık 2004

Kapanış: 30 Haziran 2012

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir *:

Finansör	Finansman
IBRD	15,70
Türkiye Hükümeti	8,65
Diğer Donörler (GEF)	7,00
Yerel Topluluk	9,46
Toplam Proje Maliyeti	40,81

Dünya Bankası kullandırımları, milyon ABD\$ *:

Finansör	Toplam	Kullandırılan	Kullanılmayan
IBRD	15,70	15,3	0,36
GEF	7,00	7,00	0,0

*2 Ocak 2011 itibarıyla.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye iklim değişikliğinden giderek daha fazla etkilenme riski altındadır ve Türkiye'nin kırsal bölgelerinin bazı kısımları doğal kaynak bozunumundan ciddi bir şekilde etkilenmektedir. Aynı zamanda, Türkiye'nin AB aday ülkesi olarak statüsü ülkenin çevre ile ilgili politika ve düzenleyici çerçevesinde (AB'nin Su Kaynaklarının Kullanımı, Nitratlar ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Direktifleri) önemli değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmakta ve destekleyici yatırımların finansmanı için fırsatlar sunmaktadır.

Projenin amacı, Türkiye'nin Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde bulunan 28 mikro havzada sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi uygulamalarını desteklemek ve böylelikle kaynakların bozunumunun olumsuz yönde etkilediği toplulukların gelirlerini arttırmaktır. Projenin ikincil amacı (GEF Vakıf Fonu kapsamında), Karadeniz'e dökülen su havzalarındaki yer üstü ve yer altı su kaynaklarına kirliliğe yol açan gıda ve diğer tarımsal maddelerin boşaltılmasını azaltacak tarımsal uygulamaların getirilmesidir. Bu, iyileştirilmiş gübre ve besleyici madde yönetim uygulamaları ve organik çiftçilik yoluyla gerçekleştirilecektir.

Proje faaliyetleri; *Karadeniz'in Korunması ve Islahı Stratejik Eylem Planı* ile doğrudan ilişkilidir ve Samsun, Tokat, Sivas, Kayseri, Çorum ve Amasya olmak üzere, altı ilde uygulanmaktadır. Proje dört bileşenden oluşmaktadır: (1) *Bozulan Doğal Kaynakların Rehabilitasyonu*: bozunuma uğramış alanların daha fazla bozunumdan, erozyondan ve kirlilikten korunmasına yönelik destek sağlanması; (2) *Gelir Arttırıcı Faaliyetler*: hedeflenen topluluklara, koruma faaliyetlerine katılım karşılığında hanehalkı gelirlerinin artırılması; (3) *AB Standartlarını Karşılamaya Yönelik Politika ve Düzenleme Kapasitesinin Güçlendirilmesi*: hedeflenen faydalanıcılar ve diğer paydaşlar arasında mikro havza geliştirme ile ilgili bilinç düzeyinin yükseltilmesi ve planlama, uygulama ve izlemede yaygın katılımcı süreçlerin uygulamaya dahil edilmesi; ve (4) *Bilinçlendirme, Kapasite Oluşturma ve Tekrarlama Stratejisi*.

Elde Edilen Sonuçlar:

- Hedeflenen 28 mikro havzanın tümü için mikro havza planları tamamlanmış durumdadır ve hazırlık aşamasında belirlenen genel hedefler ile uyumlu bir şekilde uygulanmaktadır. 28 mikro havzanın tamamında organik çiftçilik ve pazarlama ile ilgili eğitimler verilmiştir. 220 km²'lik hedef karşısında 228 km²'lik bozunuma uğramış mikro havza alanı ıslah edilmiştir.
- Çiftçilerin yüzde 90'ı besleyici madde yönetim uygulamalarını benimsemiştir ve bir su kalitesi izleme programını desteklemek için kurumsal ve düzenleyici mekanizmalar oluşturulmuştur.
- Proje başlangıcındaki duruma göre bitki örtüsünde yüzde 74'lük bir artış olmuştur; hedef %50'dir. Mikro havza alanlarındaki en az 2.500 çiftçiye, yeni tarıma dayalı gelir yaratma/çeşitlendirme faaliyetleri hakkında eğitim verilmiştir ve katılımcı mikro havzalardaki hanehalkı gelirleri yüzde 53 artmıştır –hedef %40 idi.

Uygulayıcı Kuruluşlar: Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü (AGM) ve Çevre ve Orman Bakanlığı. **Kilit Kalkınma Ortakları** arasında projeye eş finansman sağlayan GEF bulunmaktadır.

TÜRKİYE – TAPU VE KADASTRO MODERNİZASYON PROJESİ

Son Güncelleme: Şubat 2013

Önemli Tarihler:

Onay : 11 Mayıs 2008

Yürürlük: 13 Ağustos 2008

Kapanış: 30 Eylül 2013

Rakamlar milyon ABD\$ olarak verilmiştir*:

Finansör	Finansman
IBRD	203
Borçlu	7.10
Toplam Proje	210.10
Maliyeti	

Dünya Bankası kullandırmaları, milyon ABD Doları *:

Finansör	Toplam	Kullandırılan	Kullanılmayan
IBRD	203	95	97

* Proje 31 Aralık 2014 tarihine kadar uzatılacaktır.

** 12 Şubat 2013 itibarıyla.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Not: "Toplam" sütunu onay tarihinde geçerli döviz kuruna dayalı ABD\$ cinsinden kredi tutarını göstermektedir. 12 Şubat 2013 tarihinde geçerli döviz kuru bazında, toplam kredi tutarı 180,6 milyon ABD\$'dir.

Projenin Geçmişi ve Amaçları:

Türkiye'nin Dokuzuncu Ulusal Kalkınma Planı, istikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye öngörmektedir. Hükümet'in programı, kaliteli kamu hizmetlerinin sunulmasına ve yatırım ortamı reformlarının devam ettirilmesine vurgu yapmaktadır. Hükümet hizmetlerin iyileştirilmesi, çevrenin korunması ve acil durum hazırlık durumunun ve afet riski azaltma çalışmalarının artırılması için e-Devlet sistemlerini hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Etkili ve etkin bir kadastro ve tapu sistemi, planlayıcılar ve yatırımcılar için doğru ve güvenilir altlık haritalar, mekansal veriler ve gayrimenkul bilgileri sağlayarak Hükümet'in bu alanlardaki stratejisi için bir köşe taşı oluşturmaktadır. Türkiye'nin kadastro ve tapu sistemi makul derecede etkilidir ve gayrimenkul işlemlerinin tescili büyük tapu müdürlüklerinde hızlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Ancak, Avrupa ülkelerindeki hizmet düzeylerine ulaşmak için sistemin sürekli olarak modernleştirilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bazı kadastro ve tapu müdürlüklerindeki mevcut manuel sistemlerin bilgisayarlı hale getirilmesi ve kağıt belgelerin e-Devlet uygulamalarını destekleyebilecek ulusal bir ağa bağlantısının, tutarlılığının, verimliliğinin ve doğruluğunun artırılabilmesi için sayısallaştırılması gerekmektedir. Vergilendirme amaçlı gayrimenkul değerlendirme yöntemlerinin AB'deki benzer sistemlerin seviyesine çıkarılması ve bu alandaki kurumsal sorumlulukların gayrimenkul değerlendirme kılavuzlarına ve şikayet prosedürlerine yönelik bir çerçeve sağlamak üzere açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Uluslararası standartlara uygun olarak daha geniş gayrimenkul değerlendirme fonksiyonlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Projenin amacı, Hükümet'in e-Devlet gündemindeki ilerlemesini desteklemek için, tapu ve kadastro hizmetlerinin etkililiğini ve etkinliğini artırmaktır.

Bu amaca ulaşmak için, proje şu hedefleri desteklemektedir: (i) kadastro haritalarının, sayısal kadastro ve tapu bilgilerini destekleyecek şekilde yenilenmesi ve güncellenmesi; (ii) halkın ve özel kuruluşların tapu ve kadastro bilgilerine erişiminin artırılması (iii) tapu ve kadastro müdürlüklerinde müşteri hizmetlerinin iyileştirilmesi; (iv) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde (TKGM) insan kaynakları kapasitelerinin geliştirilmesi; (v) gayrimenkul değerlemesinde en iyi uluslararası uygulamaların kullanılmaya başlaması için gerekli politikaların geliştirilmesi ve kapasitenin oluşturulması.

Elde Edilen Kilit Sonuçlar:

Geliştirilen teknoloji ve TKGM tarafından uygulamaya konulan kadastro yöntemlerinin istişareye dayalı yapısı sayesinde mahkemelerdeki kadastro ihtilafları yüzde 4'ten yaklaşık yüzde 2'ye düşmüştür (yıllık işlemlerin yüzdesi olarak). Yenilenen parseller için bu oran daha da düşüktür (yüzde 0,3) Verilerin teslim süresi 1 haftadan 2 saate düşürülmüştür. Başlangıçta hiçbir kurum sayısal kadastro verilerine erişemez iken, şu anda 40 kurum bu verilere erişebilmektedir. Yaklaşık 1 milyon parselde kadastro yenileme çalışmaları tamamlanmıştır. 115.000 km²'den fazla ortofoto harita üretilmiştir. Şubat 2013 itibarıyla kullandırmalar toplam kredi tutarının yüzde 52'sine ulaşmıştır.

Uygulayıcı Kuruluş:

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM).

Kilit Kalkanma Ortakları:

Banka ekibi, Gıda ve Tarım Örgütü'nden (FAO) uzmanlar ile yakın bir işbirliği içerisinde çalışmaktadır.

III. TÜRKİYE: DEVAM EDEN PROJELER - MIGA

TÜRKİYE : Baymina Enerji AŞ-1 Son Güncelleme: Mart 2013

Önemli Bilgiler

Proje Kodu: 4059

Mali Yıl: 2002

Durumu: Aktif

Garanti Sahibi: Tractebel S.A./ BNP Paribas

Yatırımcının Ülkesi: Fransa / Belçika

Yatırımın Yapıldığı Ülke: Türkiye

Sektör: Elektrik

Brüt REisk: 115,4 milyon ABD\$

Proje Türü: SIP Dışı

Arka Plan ve Amaçlar:

MIGA, Baymina Enerji A.Ş.'ye (Baymina) sağladıkları 39 milyon ABD\$ tutarındaki kredi garantisi ve 84,7 milyon ABD\$ tutarlarındaki hissedar dışı kredi için Belçika'dan Tractebel S.A.'ya ve Fransa'dan BNP Paribas'a sırasıyla 35 milyon ve 80,5 milyon ABD\$ tutarlarında garanti sağlamıştır. Garantiler 15 yıllıktır ve transfer kısıtlaması, kamulaştırma, savaş, iç huzursuzluk ve sözleşme ihlali risklerine karşı koruma sağlamaktadır.

Ankara'nın yaklaşık 40 km. güneybatısında yer alan proje, iki gaz türbininden ve bir buhar türbininden oluşan ve 763 MW toplam net kurulu güce sahip bir kombine çevrim elektrik santralinin yapımından ve işletilmesinden oluşmaktadır. Dünya Bankası enerji sektörü reformu konusunda Türkiye Hükümeti ile birlikte çalışmaktadır ve MIGA'nın bu projeye katılımı bu çabaları desteklemekte ve projenin önemli düzeydeki olumlu kalkınma etkisini yansıtmaktadır. İhtiyatlı ekonomik büyüme senaryolarına göre, Türkiye artan elektrik talebini karşılayabilmek için her yıl en az 2.000 MW'lık ilave kurulu güç kapasitesine ihtiyaç duyacaktır. Dolayısıyla 2003 sonunda işletmeye alınması planlanan projenin artan talebi karşılamaya yardımcı olması ve Türkiye'nin hem ithal elektriğe daha az bağımlı olmasını ve (ulusal enerji stratejisi kapsamında) bir yakıt kaynağı olarak doğal gaz üzerinde daha fazla odaklanmasını sağlayacaktır.

TÜRKİYE: Baymina Enerji AŞ-2
Son Güncelleme: Mart 2013

Önemli Bilgiler

Proje Kodu: 4059
Mali Yıl: 2003
Durumu: Aktif
Garanti Sahibi: BNP Paribas
Yatırımcının Ülkesi: Fransa
Yatırımın Yapıldığı Ülke: Türkiye
Sektör: Elektrik
Brüt Risk: 19,5 milyon ABD\$
Proje Türü: SIP Dışı

Arka Plan ve Amaçlar:

2002 mali yılında, MIGA, Baymina Enerji A.Ş.'ye (Baymina) sağladıkları 39 milyon ABD\$ tutarındaki kredi garantisi ve 84,7 milyon ABD\$ tutarlarındaki hissedar dışı kredi için Belçika'dan Tractebel S.A.'ya ve Fransa'dan BNP Paribas'a sırasıyla 35 milyon ABD\$ ve 80,5 milyon ABD\$ tutarlarında garanti sağlamıştı. Garanti 15 yıllık bir süreyi kapsıyordu ve transfer kısıtlaması, kamulaştırma, savaş, iç huzursuzluk ve sözleşme ihlali risklerine karşı koruma sağlamaktaydı. Bu proje için sağlanan karmaşık çok kaynaklı sınırlı rüculü finansman, sektör için referans bir dergi niteliğindeki Project Finance International tarafından Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesi için Yılım Elektrik Anlaşması ödülüne aday gösterilmiştir.

2003 mali yılında ise, hissedar dışı kredi miktarındaki artışı karşılamak amacıyla MIGA BNP Paribas'a 19,5 milyon ABD\$ tutarında ilave bir garanti sağlamıştır. Bu artış, hissedar dışı kredi bölümünün kreditorleri tarafından faiz riskindeki artış bölümünü karşılamak için istenmiştir, dolayısıyla MIGA garantisini de arttırmıştır.

Ankara'nın yaklaşık 40 km. güneybatısında yer alan proje, iki gaz türbininden ve bir buhar türbininden oluşan ve 763 MW toplam net kurulu güce sahip bir kombine çevrim elektrik santralinin yapımından ve işletilmesinden oluşmaktadır. Proje ile ilgili daha ayrıntılı bilgi MIGA'nın 2002 Yıllık Raporunda yer almaktadır.

TÜRKİYE: Bandırma Limanı- 1
Son Güncelleme: Mart 2013

Önemli Bilgiler

Proje Kodu: 7994

Mali Yıl: 2010

Durumu: Aktif

Garanti Sahibi: Unicredit AG

Yatırımcının Ülkesi: Almanya

Yatırımın Yapıldığı Ülke: Türkiye

Sektör: Ulaştırma

Brüt Risk: 55 milyon ABD\$

Proje Türü: SIP Dışı

Arka Plan ve Amaçlar:

MIGA, Bandırma Limanının 36 yıllığına işletme hakkının devri yoluyla özelleştirilmesi için UniCredit AG'nin sağladığı kredi finansmanı için 55 milyon ABD\$ tutarında bir garanti vermiştir. MIGA'nın sağladığı garanti 14 yıllık bir süreyi kapsıyor ve kur inkonvertibilitesi, transfer kısıtlaması ve kamulaştırma risklerine karşı koruma sağlıyor.

Rekabetçi bir ihale sonrasında, Mayıs 2008'de, işletme hakkı devri için 175,5 milyon ABD\$ peşin ödemeyi teklif eden Çelebi Ortak Girişim Grubu'nun ihaleyi kazandığı açıklanmıştır.

Proje Türkiye Hükümeti'nin 1980'lerin başlarında başlattığı ve halen devam eden özelleştirme sürecinin bir parçasını oluşturmaktadır. Ülkeye açıklık ve rekabet getirmeyi, eskiden kamuya ait olan işletmelerde verimliliği arttırmayı ve böylelikle ekonomik büyümeyi hızlandırmayı amaçlamaktadır.

Bandırma Limanı özelleştirmesi, yeni ve deneyimli bir yönetim ekibinin göreve gelerek en iyi piyasa uygulamalarının kullanılmasını sağlayacak, böylelikle limanın verimliliğini arttıracaktır. Bu da ulaşım maliyetlerini düşürerek limanın art bölgesinde yer alan yerel ihracatçıların rekabet gücünü yükseltecektir. Limanın daha iyi işletilmesi özellikle bölgedeki otomotiv üretim sanayiinin Orta ve Doğu Avrupa için bir merkez olarak daha fazla büyümesini sağlayacaktır. Yabancı doğrudan yatırımların çekilebilmesi için kilit bir altyapı gerekliliği olan uluslararası piyasalara bağlantı olanağının artırılması yerel ekonomi için de yararlı olacaktır. Son olarak, limanın yeni işletmecileri daha yüksek işletme standartları getirerek ulusal ve AB standartlarına uygun çevre ve emniyet kuralları uygulayacaktır.

TÜRKİYE: Bandırma Limanı-2
Son Güncelleme: Mart 2013

Önemli Bilgiler

Proje Kodu: 7994
Mali Yıl: 2011
Durumu: Aktif
Garanti Sahibi: Troy AB
Yatırımcının Ülkesi: İsveç
Yatırımın Yapıldığı Ülke: Türkiye
Sektör: Ulaştırma
Brüt Risk: 0,5 milyon ABD\$
Proje Türü: SIP Dışı

Arka Plan ve Amaçlar:

6 Ekim 2010 tarihinde MIGA Bandırma Limanının 36 yıllığına işletme hakkının devri yoluyla özelleştirilmesi kapsamında Troy AB'nin yaptığı sermaye yatırımı için 522.000 ABD\$ tutarında garanti sağlamıştır. MIGA'nın sağladığı garanti 14 yıllık bir süreyi kapsıyor ve kur inkonvertibilitesi, transfer kısıtlaması ve kamulaştırma risklerine karşı koruma sağlıyor.

Rekabetçi bir ihale sonrasında, Mayıs 2008'de, işletme hakkı devri için 175,5 milyon ABD\$ peşin ödemeyi teklif eden Çelebi Ortak Girişim Grubu'nun ihaleyi kazandığı açıklanmıştır.

Proje Türkiye Hükümeti'nin 1980'lerin başlarında başlattığı ve halen devam eden özelleştirme sürecinin bir parçasını oluşturmaktadır. Ülkeye açıklık ve rekabet getirmeyi, eskiden kamuya ait olan işletmelerde verimliliği arttırmayı ve böylelikle ekonomik büyümeyi hızlandırmayı amaçlamaktadır.

Bandırma Limanı özelleştirmesi, yeni ve deneyimli bir yönetim ekibinin göreve gelerek en iyi piyasa uygulamalarının kullanılmasını sağlayacak, böylelikle limanın verimliliğini arttıracaktır. Bu da ulaşım maliyetlerini düşürerek limanın art bölgesinde yer alan yerel ihracatçıların rekabet gücünü yükseltecektir. Limanın daha iyi işletilmesi özellikle bölgedeki otomotiv üretim sanayiinin Orta ve Doğu Avrupa için bir merkez olarak daha fazla büyümesini sağlayacaktır. Yabancı doğrudan yatırımların çekilebilmesi için kilit bir altyapı gerekliliği olan uluslararası piyasalara bağlantı olanağının artırılması yerel ekonomi için de yararlı olacaktır. Son olarak, limanın yeni işletmecileri daha yüksek işletme standartları getirerek ulusal ve AB standartlarına uygun çevre ve emniyet kuralları uygulayacaktır.

Proje aynı zamanda Dünya Bankası Grubu'nun Türkiye'ye yönelik Ülke İşbirliği Stratejisi ile de uyumludur. Ulaştırma altyapısının geliştirilmesi, Banka Grubu'nun Türkiye'de rekabet gücünün ve istihdam fırsatlarının artırılmasına yardımcı olma odağının kilit bir bileşenini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE: Kadıköy-Kartal-Kaynarca Metro Projesi
Son Güncelleme: Mart 2013

Önemli Bilgiler

Proje Kodu: 9401
Mali Yıl: 2011
Durumu: Aktif
Garanti Sahibi: West LB AG, Londra Şubesi
Yatırımcının Ülkesi: Almanya
Yatırımın Yapıldığı Ülke: Türkiye
Sektör: Ulaştırma
Brüt Risk: 409,2 milyon ABD\$
Proje Türü: SIP Dışı

Arka Plan ve Amaçlar:

21 Nisan 2011 tarihinde, WestLB AG Londra Şubesinin kendisi adına bir kreditorler konsorsiyumunun temsilcisi olarak İstanbul'daki Kadıköy-Kartal-Kaynarca Metro Projesine yaptığı yatırım için 409,2 milyon ABD\$'lık bir garanti sağlamıştır. MIGA'nın garantisi 9,5 yıla kadar bir süre için anapara ve faizleri kapsamaktadır ve devlet mali yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi riskine karşı koruma sağlamaktadır.

Proje İstanbul'un Anadolu yakasındaki ilk yeraltı metro sistemi olacaktır. Metro sistemi daha sonra şehrin Avrupa yakası ile de birleşecektir. Projenin ilk aşaması Kadıköy ile Kartal arasında 22 km uzunluğunda bir hattın ve 16 istasyonun yapımını kapsamaktadır. İkinci aşama ise metro hattının Kartal ile Kaynarca arasında 4,5 km daha uzatılmasını, bir park ve bakım alanının ve yaya alt geçitlerinin yapımını kapsamaktadır.

Proje İstanbul'un metro sistemini genişleterek kentsel hareketliliği arttıracak, seyahat sürelerini ve trafiği azaltacak ve böylelikle üretkenliğin ve özel sektör öncülüğündeki büyümenin yükseltilmesine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, şehirde toplu taşıma ağının genişletilmesi karayollarına ve otoyollara olan bağımlılığı da azaltacaktır. Bu da kirliliği azaltılmasına yardımcı olarak İstanbul'u şehirde yaşayan vatandaşlar ve faaliyet gösteren işletmeler için daha cazip bir şehir haline getirecektir.

Proje aynı zamanda Dünya Bankası Grubu'nun Türkiye'ye yönelik Ülke İşbirliği Stratejisi ile de uyumludur. Ulaştırma altyapısının geliştirilmesi, Banka Grubu'nun Türkiye'de rekabet gücünün ve istihdam fırsatlarının artırılmasına yardımcı olma odağının kilit bir bileşenini oluşturmaktadır.

IV- TÜRKİYE: DEVAM EDEN PROJELER - IFC

TÜRKİYE: FİBABANKA VE ABANK KADIN BANKACILIĞI KREDİLERİ

Önemli Tarihler:

Onay: Abank Aralık 2011; Fibabanka Haziran 2012

İmza: Abank Aralık 2011; Fibabanka Haziran 2012

IFC finansmanı* (milyon \$):

Finansör	Miktar	Kullandırılan	Kullandırılmayan
IFC;			
Fibabanka'ya	30,0	30,0	0
Abank'a	25,0	25,0	0

* Şubat 2013 itibarıyla

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir.

Proje Açıklaması ve Amaçları:

IFC Türkiye'de kadın girişimciler için finansmana erişimin artırılması amacıyla Türkiye'den iki banka ile birlikte çalışmıştır. İlk olarak IFC kadınlara ait KOBİ'ler için finansmana erişimi arttırmak amacıyla, KOBİ'ler üzerinde güçlü bir şekilde odaklanan orta büyüklükteki bir Türk bankası olan ve uzun süreli bir müşterisi olan Abank ile işbirliği yapmıştır. Abank 40 milyon ABD\$ tutarındaki bir kredi hattı ile programı başlatmıştır ve bunun 15 milyon ABD\$'lık bölümü IFC tarafından FMO'dan harekete geçirilmiştir. Ayrıca IFC yüzde 50'si kadınlara ait KOBİ'lere kullandırılmak üzere Fibabanka'ya 30 milyon ABD\$ tutarında bir kredi sağlamıştır. Bu yatırımlar bölgede kadınlara ait işletmelere yönelik en büyük kredi taahhütlerinden ikisini oluşturmaktadır ve Türkiye'de finansal kapsayıcılığı artırması ve birçok kadının yaşamlarını iyileştirmesini sağlaması beklenmektedir.

Bu yenilikçi finansman medyada geniş bir şekilde yer almış ve diğer DFI'ların da ilgisini çekmiştir. Gelecekte yapılacak anlaşmalar bu projelerin faydalarını daha da yaygınlaştıracak ve bölgede çok daha fazla sayıda kadına ve KOBİ'ye ulaşılmasını sağlayacaktır. IFC, Abank ve Fibabanka için diğer DFI'lardan ilave kaynakların harekete geçirilmesini sağlamış ve kadınlara ait KOBİ'ler için bölgesel desteği artırma kapasitesini göstermiştir.

Ortak bankalar KOBİ bankacılığı konusunda güçlü bir odağa sahiptir ve şu anda özellikle kadınlara ait KOBİ'ler üzerinde yoğunlaşmaktadırlar. Bankalar, yenilikçi ürünler sunarak ve piyasada kendilerini ayırıştırarak bu niş pazarını hedeflemenin faydasını görmektedir.

Elde Edilen ve Beklenen Kilit Sonuçlar (2015):

- Bu iki proje yoluyla, IFC'nin kadınlara ait en az 5400 KOBİ'ye ve genel anlamda 4.000 KOBİ'ye sağlanacak finansmanı desteklemesi beklenmektedir.

Kilit Ortaklar: IFC ekibi, Abank ve EFSE'ye yönelik Ortak Koşullar Anlaşması kapsamında ilave kaynakların harekete geçirilmesi amacıyla FMO ve EFSE ile birlikte çalışmıştır. Projeler yoluyla EFSE ve FMO'dan toplam 35 milyon ABD\$'lık bir kaynak harekete geçirilmiştir.

TÜRKİYE: CPLF-MODERN KARTON

Önemli Tarihler:

Onay: 8 Kasım 2012

İmza: 24 Aralık 2012

IFC finansmanı (milyon \$): 8,0

<i>Finansör</i>	<i>Miktar</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullandırılmayan</i>
IFC	8,0	0,0	8,0

Proje Açıklaması ve Amaçları:

Türkiye'deki kağıt üretim şirketleri kağıt üretiminde su kullanımını azaltan son teknolojik ilerlemeleri kendi üretim süreçlerine uyarlama arayışı içinde olmakla birlikte, su halen kağıt üretimindeki en önemli işleme materyallerinden birisi olmaya devam etmektedir. Su yeryüzündeki en kıt kaynaklardan birisi olduğundan dolayı, suyun ulaşılabilirliği ve kalitesi kağıt üretim tesislerinin yer seçimini etkileyen faktörlerden birisidir. İklim değişikliğini azaltma ve çevresel ve sosyal açıdan sürdürülebilir faaliyetleri teşvik etme çabalarını desteklemek amacıyla, IFC portföyündeki müşterileri ile olan iyi ilişkilerini sürdürmek için Daha Temiz Üretim Kredi Olanakını oluşturmuştur. Modern Karton 1990'lı yıllardan bu yana IFC'nin bir müşterisidir ve bugün EMENA bölgesinde oluklu karton ve mukavva sektöründe önde gelen aktörlerden birisidir. Şirket 600.000 tonluk yıllık üretim kapasitesi ile Türkiye'nin iç oluklu karton piyasasının neredeyse üçte birini oluşturmaktadır. Müşteri şu anda düşük bir su tüketimine sahiptir –2011 yılı itibariyle Türkiye kağıt sanayiinde en düşük düzey olan 3,3 m³/ton– ve atık su arıtma finansmanı için iyi bir aday olarak düşünülmüştür.

Proje, genişleme öncesinde 15.600 m³/gün arıtma kapasitesine sahip bir atık su geri kazanım sistemi kurmayı amaçlamaktadır. Sistem, önde gelen bir küresel su hizmetleri işletmecisi olan Veolia Water Solutions & Technologies'in patentli sistemini kullanacaktır. Türkiye kağıt sektöründe böyle gelişmiş bir sistemin kullanımının güçlü bir örnek oluşturma ve tekrarlanma potansiyeline sahip olduğu ve sektörde öncü bir yatırım olarak sanayi ve tarım ile de dolaylı bağlantılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Elde Edilen ve Beklenen Kilit Sonuçlar (2104):

1. Yeni atık su geri kazanım sisteminin, şirketin toplam günlük su tüketiminde kullanılan geri kazanılmış su oranını yüzde 43'e yükseltmesi beklenmektedir.
2. Deşarj edilen su miktarında yüzde 3'lük bir azalmaya karşın üretim kapasitesi yüzde 67 yükselecektir.
 - o Kağıt üretimi: 950.000 ton/yıl
 - o Taze su alımı: 2,3 milyon m³/yıl
 - o Deşarj edilen arıtılmış su: 2,2 milyon m³/yıl

TÜRKİYE: İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Önemli Tarihler:

Onay: 6 Kasım 2012

İmza: 10 Aralık 2012

IFC finansmanı* (milyon \$):

Finansör	Miktar	Kullandırılan	Kullandırılmayan
IFC A Kredisi	58,2	0,0	58,2

* 27 Şubat 2013 itibariyle.

Not: Kullanım zamanındaki döviz kuru dalgalanmaları sebebiyle kullanım rakamı finansman rakamından farklılık gösterebilir. 27 Şubat 2013 itibariyle kullanım gerçekleşmemiştir.

Proje Açıklaması ve Amaçları:

IFC, yeni bir trafik yönetim sisteminin ve 100'ün üzerinde acil müdahale aracı ve ilgili arama ve kurtarma ekipmanlarının finansmanı için Türkiye'nin üçüncü büyük şehri olan İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne 58,2 milyon ABD\$ tutarında kredi sağlamıştır. Trafik sistemi yüzlerce kavşağı kapsayan trafiğe uyumlu sinyalizasyon kontrol sistemi ile genişletilmiş bir fiber optik ağı ve trafik kumanda merkezini içerecektir.

Bu projeler kentsel hareketliliği ve kamu emniyetini ve güvenliğini artırarak ekonomik büyümeyi teşvik edecektir. Bu yatırım, IFC'nin uzun vadeli finansmana erişim sağlayarak ve Türkiye'deki vatandaşların yaşamlarını iyileştirecek kentsel altyapı projelerinin uygulanmasına yardımcı olarak Türkiye'deki yerel yönetimlere sağlanan desteği artırma stratejisinin bir parçasını oluşturmaktadır. Yeni trafik sistemi aynı zamanda, trafik tıkanıklıklarını, yoğun saatlerdeki bekleme sürelerini, seyahat sürelerini ve toplam yakıt tüketimini azaltarak sera gazı emisyonlarını da azaltacaktır.

Proje Tamamlandığında Beklenen Sonuçlar (2015):

- Karayolu hareketliliğinin artması: Seçilen ana arterlerdeki seyahat sürelerinin yüzde 20 azalması beklenmektedir.
- Acil durum müdahale hizmetinin erişim alanının genişlemesi: Hizmetlerin kapsadığı nüfusun 3,37 milyondan 3,77 milyona yükselmesi beklenmektedir.
- Acil durum müdahale ve kontrol sürelerinin iyileşmesi: Yangın çağrılarındaki ortalama müdahale süresinin ve ortalama yangın kontrol altına alma süresinin sırasıyla 30 saniye ve 90 saniye azalması beklenmektedir.

TÜRKİYE: SÜPERFİLM

Önemli Tarihler:

Onay: 31 Mayıs 2012

İmza: 11 Temmuz 2012

IFC finansmanı (milyon \$): 45,0

<i>Finansör</i>	<i>Miktar</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullandırılmayan</i>
IFC A Kredisi	45,0	45,0	0

Proje Açıklaması ve Amaçları:

IFC, Türkiye’de önemli ilişkilere sahip olduğu Sanko Holding’in bir bağlı kuruluşu olan Süperfilm’e 45 milyon ABD\$ tutarında bir yatırım yapmıştır. Ülkenin güneydoğu bölgesinde kurulu olan Süperfilm yüzde 27’lik pazar payı ve 131.000 tonluk üretim kapasitesi ile ülkenin en büyük, Avrupa pazarının ise üçüncü en büyük ambalaj filmi üreticisidir. IFC, şirketin 55 milyon ABD\$ tutarındaki yeni enerji tasarruflu makine alımından ve 37 milyon ABD\$ tutarındaki sermaye yatırımından oluşan 92 milyon ABD\$ tutarındaki projesinin finansmanını desteklemiştir. Türkiye’de, yıllık yüzde sekiz oranında büyümesi beklenen gıda sektörünün etkisi ile, ambalaj filmi sektörünün yıllık yüzde 10 oranında büyümesi beklenmektedir. Bu büyüme beklentileri çeşitli eğilimlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır: (i) genç ve artan bir nüfus; (ii) organize perakende sektörünün artan penetrasyonu; (iii) kullanılabilir gelir artışı; ve (iv) kentsel alanlarda kadınların işgücüne daha fazla katılımı. Avrupa’da ambalaj film talebinin yıllık yüzde 7’lik bir hızla (bileşik yıllık büyüme oranı) artması beklenmektedir. İlave üretim kapasitesine yapılacak yatırımlar, Süperfilm’in bir yandan Türkiye’deki ve Avrupa’daki olumlu piyasa koşullarının sunduğu fırsatlardan yararlanmasını sağlarken, aynı zamanda ilave işletme sermayesi şirketin uzun vadeli rekabetçi konumunu güçlendirecektir. Süperfilm ürün yelpazesini çevre dostu çözünebilir ve biyolojik olarak çözünebilir filmleri, bükülebilir filmleri, düşük yoğunluklu filmleri ve yeni tip dökme filmleri de içerecek şekilde genişletmeyi planlamaktadır. IFC’nin sağladığı ve yerel piyasada kolaylıkla elde edilemeyecek uzun vadeli finansman, Süperfilm’in hem Ar-Ge üzerindeki odağını sürdürmesine hem de hızla genişleyen bir pazardaki konumunu koruması ve potansiyel olarak geliştirmesi için gerekli olan sermaye yatırımlarını gerçekleştirilmesine olanak tanıyacaktır.

Proje, ülkenin sınır bölgelerinden birisi olan güneydoğu bölgesinde ihracatı arttırmayı ve istihdamı korumayı amaçlamaktadır. Ayrıca Süperfilm Türkiye’nin kırsal alanlarında bir öncelik olan gıda değer zincirinde dolaylı istihdam artışına önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Öte yandan, IFC şirketin çevresel performansını ve işçi güvenliğini arttırmasına yardımcı olmakta ve yerel piyasadan kolaylıkla elde edilemeyecek uzun vadeli finansman sağlamaktadır.

Elde Edilen ve Beklenen Kilit Sonuçlar (2020):

- IFC’nin kredisi tamamen kullanılmıştır ve Süperfilm proje kapsamında planlanan enerji tasarruflu makineleri temin etmiştir.
- Şirketin toplam 550 kişilik istihdamını koruması ve 2001 ile 2020 arasında ihracat gelirlerini iki katına çıkarması beklenmektedir.
- ESAP uygulaması yoluyla çevresel ve sosyal uygulamalar önemli ölçüde iyileştirilmiştir.

TÜRKİYE: TSKB SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ FİNANSMANI

Önemli Tarihler:

Onay: 30 Ocak 2012

İmza: 27 Mart 2012

IFC finansmanı (milyon \$): 75,0

<i>Finansör</i>	<i>Miktar</i>	<i>Kullandırılan</i>	<i>Kullandırılmayan</i>
IFC A Kredisi	75,0	25,0	50,0

Proje Açıklaması ve Amaçları:

İklim değişikliği ile ilgili yatırımlar IFC için stratejik bir önceliktir. Bu strateji doğrultusunda, IFC sürdürülebilir enerji, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji projeleri için kullandırılmak üzere Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'na (TSKB) 75 milyon ABD\$ tutarında bir uzun vadeli kredi sağlamıştır. Proje aynı zamanda IFC'nin Türkiye'ye yönelik kilit finansal kuruluşlar ve ortaklar ile birlikte çalışarak zararlı emisyonları azaltmayı amaçlayan finansal piyasalar stratejisi ile de uyumludur. Projenin yıllık 0,18 milyon ton ilave CO2 emisyonu azaltımı sağlaması beklenmektedir.

Kalkınma etkisi bakımından, projenin sürdürülebilir enerji finansmanını ve yatırımlarının geliştirilmesi ile ilgili çeşitli çevresel ve ekonomik faydalar sağlaması beklenmektedir. Proje tüm sanayi sektörlerinde sürdürülebilir enerji yatırımlarını arttıracak, sürdürülebilir enerji son kullanıcılarının ve kreditorlerinin sayısını artırarak Türk ekonomisinin rekabet gücünü yükseltecek, ve sera gazlarının ve diğer kirleticilerin emisyonunu ve ülkenin ithal fosil yakıtlara ve doğal gazla olan bağımlılığını azaltarak yerel ve küresel çevreyi iyileştirecektir.

Proje Tamamlandığında Beklenen Faydalar (2016):

- 2010 yılındaki yıllık 6,77 milyon ton CO2 düzeyine ek olarak, beş yıllık dönem sonu olan 2016'da yıllık tahmini 0,18 milyon ton CO2 azaltımı.
- 2010 yılında 1,5 milyar ABD\$ olan TSKB'nin sürdürülebilir enerji portföyünün 2,2 milyar ABD\$'na çıkması.
- 2010 yılında sıfır olan KOBİ'lere yönelik enerji verimliliği kredileri 50 milyon ABD\$'na ulaşacaktır.